

16964 G

16964-G1

16964-6

ਮਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਹਨ ਬਿਨਾ ਆਗਿਆ ਕੇਈ ਨਾ ਢਾਪੇ ॥

ਪੂਰਾ ਤੇ ਵੱਡਾ ਕਿਮਾ

ਅਸਲੀ

ਲੁਸ਼ਿਮ ਕੌਰ ਦਾ

ਝਿਊਰ ਨੇ ਵਡੀ

ਭਿਤ ਕਵੀ
ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਮੌਜਾਂ ਵਾਲਾ

ਭਾਈ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ
ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਾਪਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਬਜਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾ
ਅਮਿਤਸਰ ਨੇ ਛਪਵਾਯਾ

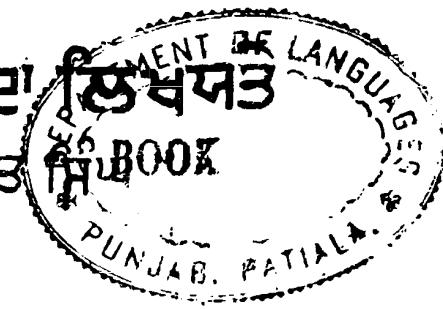
ਜਹਾਨੀ ਚੁਪੜੀ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ
ਧਾਰਾ ਜਾਨੀ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ

GOVERNMENT OF PUNJAB LIBRARY
BOOK बਾਰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਅਮਿਤਸਰ ਵਿਚ ਭਾਈ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ
ਮੈਟੀਲ (ਪਿੰਟਰ) ਦੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਢਪਾ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਕਿਸਾ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਦਾ ਲਿਖਯਤ
ਕ੍ਰਿਤ ਕਵਿ ਭਾਈ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ

॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਮਾਤ੍ਰਾ ਸਾਰਦਾ ਸਰਸੁਤੀ ਸਰਦ ਇੰਦ ਸਮ ਰਾਸ ।
ਦਿਓ ਦਾਨ ਮਮ ਦਾਸ ਕੋ ਕਰੋ ਸੁਮਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ॥ ੧ ॥
ਕਰਤ ਨਾਮੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਦੋਊ ਜੋੜ ਕਰ ਕੀਨ ।
ਸਿਮਰਤ ਹੈਤੁਧ ਨਾਮ ਕੋ ਜਿਉਂ ਜਲ ਸਿਮਰਤ ਮੀਨ ॥ ੨ ॥
ਸਿਆਮੇ ਸਰਲੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਸੂਰਤ ਅੰਤਾਰ ।
ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਰੈ ਪਿੰਡ ਦਾ ਉਸਦੀ ਸਿਆਮੇ ਨਾਰ ॥ ੩ ॥
ਕਬਿੱਤ ॥ ਸਰਲੀ ਹੈ ਨਗਰ ਉਜਾਗਰ ਜਹਾਨ
ਵਿਚ ਕੋਲ ਕੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਤੇ ਜੰਡਾਲਾ ਇਕ ਗਾਮ ਜੋ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਜ਼ਿਲਾ ਹੈ ਓਸ ਨਗਰ ਨੂੰ ਆਂਦੀ ਸਰਦਾਰ
ਓਸ ਸਰਲੀ ਮੈਂ ਆਮ ਜੋ । ਓਥੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਧਰਮ
ਸਿੰਘ ਓਦਾ ਫਰਜ਼ੀਦ ਜੇ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਜੋ । ਓਨੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਾਦੀ
ਵਿਆਹਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਪਰਦੰਮ ਕੌਰ ਆਈ ਵਿਚ ਸਰਲੀ
ਬਣਾਇ ਰਬ ਕਮ ਜੋ । ਕੋਈ ਦਿਨ ਪਿਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਉਮੈਦ ਵਾਰੀ ਹੋਈ
ਓਹਨੂੰ ਕਹੇ ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਮੇਹੜ ਕੀਤੀ ਰਾਮ ਜੋ । ਅਠ ਵਰੇ
ਹੋਏ ਨੌਵੇਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਮਹੀਨਾ ਜਦੋਂ ਦੁਖਾਂ ਨੇ ਰਵਾਣੀ ਹੈ ਪਰਦੰਮ
ਕੌਰ ਨਾਰ ਜੋ । ਦਸ ਬਜੇ ਰਾਤਦੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਸਿਆਮ ਕੌਰ
ਪੈਂਦੀ ਆਈ ਲੱਛ ਜਿਵੇ ਤੇਜ ਤਲਵਾਰੁ ਜੋ । ਦਾਈ ਦੇਖ ਮੁਖ ਨੂੰ

(੩)

ਅਨੰਦ ਹੋਈ ਓਸ ਵੇਲੇ ਦੇਹੀ ਵਿਚ ਭਰੇ ਸੌਲਾਂ ਕਰ ਸਿੰਗਾਰ ਜੋ।
 ਓਸ ਵੇਲੇ ਸਦਿਆ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘਾ ਕੀਤਾ ਪੁਨ ਦਾਨ
 ਮੋਹਰਾਂ ਰੂਪੈ ਦੋ ਹਜਾਰ ਜੋ। ਪੰਡਤ ਸਦਾਕੇ ਤੇ ਆਖਦਾ ਬਸੰਤ
 ਸਿੰਘ ਦਸੇ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਏਸ ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਜੋ। ਸਾਰੀ ਗਲ
 ਏਸਦੀ ਸੁਨਾਏ ਸਾਨੂੰ ਖੋਲਕੇ ਤੇ ਭੁਲਟਾ ਨਾ ਅਸਾਂ ਗਲ ਦੇਣੀ
 ਨਾ ਵਿਸਾਰ ਜੋ। ਏਸਦਾ ਸੰਜੋਗ ਤੇ ਵਿਜੋਗ ਵੀ ਸੁਣਾਦੇ ਸਾਰਾ
 ਲਗਨ ਨਛੱਤਰ ਨਾ ਲਿਖਿਆ ਦੇਨਾ ਟਾਰ ਜੋ। ਤੈਂ ਨਾ ਕੂੜ
 ਮਾਰਨਾ ਹੈ ਬਿਪ ਤੈਂ ਓਥੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਹੇ ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਭਾਵੀ
 ਏਹੋ ਕਰਤਾਰ ਜੋ॥ ਕਬਿੱਤ॥ ਝੋਲਕੇ ਤੇ ਪੰਡਤ ਸੁਨਾਉਦਾ ਹੈ
 ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਚੀ ਗਲ ਪੁਛੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਦਸਦਾ ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹਕੋਪੈਰਾਂ
 ਹੇਠ ਰੇਖ ਹੈ ਸਫਰ ਪਉ ਭਾਰਾਂ ਏਹਨੂੰ ਏਦੀ ਰਾਸ ਕੁੰਡਲੀ ਸੁਣਾ
 ਉਂਦੀ ਹੈ ਬੋਲਕੇ। ਨੌਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਸੰਜੋਗ ਏਸ ਕੰਨਿਆਂ ਦਾ
 ਕਰੋ ਨ ਭਰਮ ਹੋਰ ਦਸਦਾ ਹਾਂ ਟੋਲਕੇ। ਅਠਾਰਵੇ ਬਰਸ ਅਠਰਾਹ
 ਮਰੂ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘਾ ਝਟਕਾ ਬਣਾਉ ਦੇਊ ਝਿਉਰ ਬਣਾ ਤੋਲਕੇ॥

ਕਬਿੱਤ॥ ਸਾਲ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਿਆਮੈ ਵਧਦੀ ਹੈ ਕੋਲ
 ਵਾਂਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਨੰਦ ਵੇਖ ਸਾਰਾ ਪਰਵਾਰ ਜੇ। ਦੂਏ ਤੀਜੇ ਵਰ੍ਤੇ
 ਨੂੰ ਗੰਦਈ ਡੋਰੀ ਸਿਰ ਉਤੇ ਭੋਜਨ ਖਵਾਏ ਮਾਈ ਕਈ ਪਟ-
 ਕਾਰ ਜੇ। ਪੰਜਵੇਂ ਬਰਸ ਤੁਰ ਲੈਂਦੀ ਜੇ ਟੁਲਾਰੇ ਯਾਰੋ ਛੇਵੇਂ
 ਸਾਲ ਵਿਚ ਲਗਾ ਰੂਪ ਬਜਾਰ ਜੇ। ਸਤਵਾਂ ਤੇ ਅਠਵਾਂ ਬਤੀਤ
 ਸਾਲ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਵੇਖ ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਏ ਨਰ ਨਾਰ ਜੇ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਸੁਦਰ ਸੋਹਨੀ ਵੇਖਕੇ ਨਾਮ ਧਰਿਆ ਸਿਆਮੈ
 ਮੀਤ। ਨੌਵੇਂ ਦਸਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਕਰੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦੀ ਨ ਤ। ਦੋਹਰਾ॥
 ਨੌਵੇਂ ਦਸਵੇਂ ਮਾਪਿਆਂ ਸਿਆਮੈ ਦੀ ਫਿਰ ਯਾਰ। ਰੈ ਪਿੰਡ ਦੇ
 ਵਿਚ ਸਜਨੋਂ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ॥ ਕਬਿੱਤ॥ ਜਵਾਹਰ

ਸਿੰਘ ਜਾਨ ਰੈ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾਣ ਸਾਰਾ ਜਾਣਦਾ ਜਹਾਨ ਜਿਉਂ
ਨੌਕਰੀ ਲਵੈਂਦਾ । ਪਹਿਲਾਂ ਛੌਟੀ ਵਿਚ ਆਵੇ ਫੇਰ ਡਗਰੂ ਨੂੰ
ਜਾਵੇ ਨਾਲ ਸਿਆਮੋ ਨੂੰ ਲਜਾਵੇ ਓਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਨਾ ਭੁਲੈਂਦਾ ।
ਨਾਲ ਲੈਗਿਆ ਨਾਰੀ ਚੜੀ ਰੂਪ ਦੀ ਗੁਬਾਰੀ ਯਾਰੇ ਹੋਲਦਾਰ
ਭਾਰ' ਤੇਜ ਸਾਰੇ ਸੀ ਦਿਲੋਂਦਾ । ਕਹੇ ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਗਏ ਡਗਰੂ
ਦੇ ਵਿਚ ਲਗੇ ਸਿਆਮੋ ਦਾ ਨਾ ਚਿਤ ਅਗੇ ਗਲ ਹਾਂ ਸੁਨੋਂਦਾ ॥

ਕਬਿਤ ॥ ਦੋਵੈਂ ਪੀਂਦੇ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਬ
ਜਿਵੇ ਖਿਤਿਆ ਗੁਲਾਬ ਮੁਖ ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਨਾਰਦਾ । ਟੂਮਾਂ
ਬੇਸੁਮਾਰ ਲਗ ਰਹੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸੁਚੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦਾ ਹਾਰ ਇਕ
ਕੰਠਾ ਹਜਾਰ ਦਾ । ਜਦੋਂ ਬੰਗਲੇ ਚੁ ਆਵੇ ਤੇ ਰੁਮਾਲ ਹਥ
ਲਿਆਵੇ ਲਕ ਤਿੰਨ ਵਲ ਖਾਵੇ ਜਿਵੈਂ ਫਟ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ।
ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਕਠੇ ਕਰਦੇ ਬਹਾਰ ਦਿਤਾ ਮੌਤ ਕੇ
ਵਿਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਨਰ ਨਾਰਦਾ ॥ ੧੨ ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਬਹੁਤ
ਦਿਨ ਬੀਤੇ ਸਿਆਮੋ ਆਖਦੀ ਹੈ ਹੋਲਦਾਰ ਚਲੈ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇਸ਼
ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਚਲੀਏ । ਨਾਲੇ ਮੈਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਉਂ
ਹੋਲਦਾਰਾ ਇਕ ਖਤ ਲਿਖ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਘਲੀਏ । ਬੋਝੀ
ਡੇਰ ਰੈਗੀ ਤੇਰੀ ਪਿਨਸ਼ਨ ਹੋਣ ਵਿਚ ਰਾਜੀ ਰਖੇ ਰਥ ਤਾਂ
ਫਸਾਦ ਵਿਚੋਂ ਟਲੀਏ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਕਹੇ ਸਿਆਮੋ ਆਖਦੀ
ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਲ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਏਥੋਂ ਰਲੀਏ ॥

ਕਬਿਤ ॥ ਫੇਰ ਸਰਦਾਰ ਛੁਟੀ ਮੰਗਲੀ ਸਾਹਬ ਕੋਲੋਂ
ਤਿੰਨ ਜੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਾਫ ਕਰਵੈਂਦੇ । ਫਗਨ ਮਹੀਨਾ ਜੋ
ਬਤੀਤ ਹੋਇਆ ਸਜਣੇ ਓਏ ਚੇਤ ਪਹਲੇ ਪਖ ਦੋਵੈਂ ਡਾਕ ਚੜ
ਜੋਂਦੇ ਡਾਈ ਡੈਣ ਹੋਕੇ ਰੇਲ ਚਲਦੀ ਭੜਕ ਦੇਕੇ ਲਗਿਆ ਨ
ਬਿੰਦ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਂਦੇ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਕਹੇਂਵੈਂ ਉਤਰੇ ਸੀ ਫਾਕ

ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਨੂੰ ਵਿਖਾਕੇ ਦਰਬਾਰ ਵਨੀ ਭੌਂਦੇ ॥

ਹਾਲ ਦਰਬਾਰ ਦੇਖਣਾ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਆਣਕੇ ਦੋਵੇਂ ਹੋਏ ਅਨੰਦ । ਕਾਲ ਤੇ
ਹੋਣੀ ਝਗੜ ਪਏ ਕਹਿਆ ਮਿਤ ਨੇ ਛੀਦ ॥ ਕੋਰੜਾ ॥ ਸਿਆਮ
ਕੌਰ ਆਖ ਕਹੇ ਸਰਦਾਰ ਜੀ । ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਵਖਾਦੇ ਕੇਰਾਂ ਦਰਬਾਰ
ਜੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦੀ ਵਖਾਦੇ ਨਗਰੀ । ਹੈ ਜ ਮਸ਼ਾਹੂਰ ਸੰਸਾਰ
ਸਗਰੀ । ਹੋਰ ਵੀ ਬਜਾਰ ਵੇਖੂ ਮਨ ਭਾਵਣਾ । ਫੇਰ ਦਸ ਬਜੇ
ਡਾਕ ਚੜ ਜਾਵਣਾ । ਵੇਖ ਦਰਬਾਰ ਸਾਰੀ ਲਈ ਭੁਖਜੇ । ਸਾਰਾ
ਮਿਟ ਗਿਆ ਦਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਦੁਖ ਜੇ । ਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਲੇ ਕਰੇ
ਨੁਵਣਾ । ਫੇਰ ਦਸ ਵਜੇ ਡਾਕ ਚੜ ਜਾਵਣਾ । ਵੇਖਕੇ ਬਜਾਰ
ਇਕ ਲਿਆ ਪੱਟ ਜੇ । ਕਹੂੰ ਫੁਲਕਾਰੀ ਆਖੇ ਇਕ ਝਟ ਜੇ ।
ਕਾਲ ਕੈਂਹਦਾ ਨਾਰਦਾ ਵੇਗਲਾ ਝੂਠੀਆਂ । ਕਦੋਂ ਭਲਾ ਕਛਣ
ਮੈਂ ਦਿੰਦਾ ਬੂਟੀਆਂ ਏਹਦਾ ਡੱਕ ਦਿਤਾਅੱਜਹੈਹੰਡਾਵਣਾ । ਫੇਰਦਸ
ਵਜੇ ਡਾਕ ਚੜ ਜਾਵਣਾ । ਨਾਰਦ ਸੁਣਾਵੇ ਹੋਣੀਏਂ ਤੂੰ ਮਾਰ ਨਾਂ
ਏਹਨੇ ਰੰਗ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਦਿਨ ਚਾਰ ਨਾ । ਜਿੰਦ ਨਾ ਗਵਾਈ
ਅਜੇ ਏਹਦੀ ਹੋਣੀਏਂ । ਹਟ ਜਾ ਤੂੰ ਏਥੋਂ ਸੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਣੀਏਂ ।
ਹੋਲਦਾਰ ਵਾਲਾ ਬੰਗਲਾ ਨਾ ਛਾਵਣਾ । ਫੇਰ ਦਸ ਵਜੇ ਡਾਕ ਚੜ
ਜਾਵਣਾ । ਹੋਣੀ ਆਖੇ ਹਟ ਜਾਨੀਆਂ ਮੈਂ ਝਟ ਵੇ । ਦਸ ਵਜੇ
ਰਾਤ ਦੇ ਮੈਂ ਦੇਊ ਖਟ ਵੇ । ਤੂੰ ਤਾਂ ਬਣ ਜਾਈਂ ਗਰਜਾ ਝੀਉਰ
ਵੇ । ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਨਾ ਮਹਿਗੀ ਏਹਨੂੰ ਦੇਊਂ ਤੇਉਰ ਵੇ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੈਂ
ਏਹਦਾ ਝਟਕਾ ਣਨਾਵਣਾ । ਫੇਰ ਦਸ ਵਜੇ ਡਾਕ ਚੜ ਜਾਵਣਾ ।
ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਆਖੇ ਮੈਨੂੰ ਲਗੀ ਭੁਖ ਜੇ । ਹਲਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ
ਜੇ ਕਦਮ ਚੁਕ ਜੇ । ਰੇਲ ਅੰਣ ਵਿਚ ਆਹੀ ਬੋੜੀ ਡੇਰ ਜੇ ।

ਭਾਲ ਲੋਂ ਤੰਦੂਰ ਲਲਨਾ ਹੈ ਫੇਰ ਜੇ । ਝਟਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਫੁਲਕਾ
ਹੈ ਖਾਵਣਾ । ਫੇਰ ਦਸ ਵਜੇ ਡਾਕ ਚੜ ਜਾਵਣਾ । ਗਰਜੇ ਤੰਦੂਰ
ਉਤੇ ਫੁਲਕਾ ਛਕਦੇ । ਬੈਠੇ ਜੋ ਮੁਸਾਫਰ ਨਾ ਜਾ ਸਕਦੇ । ਜਿਧਰ
ਨੂੰ ਝਾਕੇ ਝਮਕਾਰਾ ਮਾਰਦਾ । ਝਲਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਰੂਪ ਸਿਆਮੇ
ਨਾਰਦਾ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਰੋਟੀ ਖਾਕੇ ਉਠ ਆਵਣਾ । ਫੇਰ ਦਸ
ਵਜੇ ਡਾਕ ਚੜ ਜਾਵਣਾ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਉਠ ਤੰਦੂਰ
ਤੋਂ ਚਲ ਪਏ ਜ਼ਰਾ ਹਲ ਪਏ ਤੇ ਟੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਏ । ਡਾਕ ਖੜੀ
ਤਿਆਰ ਹੈ ਚਲਣੇ ਨੂੰ ਫੇਰ ਹਲਣੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਪੈਰ ਉਠਾਏ । ਹੋਣੀ
ਮੂਰੇ ਖੜੀ ਸਿਆਮੇ ਬਾਹੋਂ ਫੜੀ ਆਖੇ ਕਢਾਂ ਅੜੀ ਨੀ ਕਿਧਰ
ਨੂੰ ਜਾਏ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਕਹੇ ਹੋਣੀ ਹਟਦੀ ਨ ਸਿਆਮੇ ਝਟਦੀ
ਨਾ ਹੁਣ ਮਾਰ ਗਵਾਏ ॥

ਹਾਲ ਡਾਕ ਚੜਨਾ ਤੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ॥ ਕੋਵੜਾ ਛੰਦ ॥

ਸਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਆਖੇ ਸੁਣ ਮੇਰੀ ਨਾਰ ਤੂੰ । ਕੱਲੀ ਗੱਡੀ
ਵਿਚ ਚੜਨਾ ਹੈ ਨਾਰ ਤੂੰ । ਵੇਖੀ ਨਾ ਗਵਾਈਂ ਜੇਹੜਾ ਤੇਰਾ
ਹਾਰ ਤੂੰ । ਠੱਗ ਨੇ ਬਥੇਰੇ ਰਖ ਲਈਂ ਸਾਰ ਨੂੰ । ਉਮਰ ਛੁਟੇਰੀ
ਕੋਈ ਨਾ ਸਾਰ ਹੈ । ਪਤੀ ਨਾਲੋਂ ਹੋਣੀ ਨੇ ਵਿਛੋੜੀ ਨਾਰ ਹੈ
ਪਤੀ ਚੜ ਗਿਆ ਨਾਰ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਗਈ । ਸਿਆਮੇ ਤਾਂ ਖੜੋਤੀ
ਗੱਡੀ ਰਾਹ ਪੈਗਈ । ਸ਼ਾਮ ਕੌਰ ਖਲੋਤੀ ਹੋਣੀ ਕੋਲ ਬਹਿ
ਗਈ । ਨੀ ਜੰਦ ਤੇਰੀ ਲਉਂ ਬਾਤ ਮੈਨੀ ਕਹਿਗਈ । ਆਪੇ ਤੂੰ
ਬਣੋਂਦ ਅਪ ਲੈਂਦਾ ਮਾਰ ਹੈ । ਪਤੀ ਨਾਲੋਂ ਹੋਣੀ ਨੇ ਵਛੋੜੀ ਨਾਰ
ਹੈ । ਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਨਾਰੀ ਕੂਕ ਮਾਰੇ ਜੋਰ ਦੀ । ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗਲ
ਰਬਾ ਕਢੀ ਖੋਰਦੀ ਅਜ ਮੈਂ ਬਣਾਈ ਰਬਾ ਕਿਸੇ ਚੋਰਦੀ ਕੋਮਲ
ਸਰੀਰ ਸਤਿਆ ਨਾ ਜੋਰ ਦੀ । ਕੋਲ ਟੁਰੇ ਹੈ ਨਾਂ ਅਜ ਦੌਲਦਾਰ
ਹੈ । ਪਤੀ ਨਾਲੋਂ ਹੋਣੀ ਨੇ ਵਿਛੋੜੀ ਨਾਰ ਹੈ । ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰੇ

ਨਾਲੋਂ ਚਾਂਗਾਂ ਮਾਰਦੀ । ਏਥੇ ਰਹਿਗਈ ਨਾਰੀ ਵੇ ਮੈਂ ਹੌਲਦਾਰ
ਦੀ । ਖਬਰ ਮੰਗਾਦੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਕੇ ਤਾਰ ਦੀ । ਲਵੇ ਜੇ ਖਬਰ ਸਿੰਘ
ਆਕੇ ਨਾਰਦੀ । ਲਿਖਿਆ ਕਰਮ ਕੌਣ ਸਕੇ ਟਾਰ ਹੈ । ਪਤੀ
ਨਾਲੋਂ ਹੋਣੀ ਨੇ ਵਿਛੋੜੀ ਨਾਰ ਹੈ । ਵੇਖਕੇ ਤੇ ਬਾਬੂ ਹੋ ਗਏ ਹੈਂ
ਦੰਗ ਜੇ । ਸੁਰਖ ਸੀ ਹੋਠ ਤੇ ਸਫੈਦ ਦੰਦ ਜੇ । ਬਦਲੀ ਦੇ ਵਿਚ
ਜਿਵੇਂ ਆਵੇ ਚੰਦ ਜੇ । ਮੁਖੜੇ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਹੋਏ ਅਨੰਦ ਜੇ । ਜੇਵਰ
ਸੀ ਪਾਏ ਆਈ ਨਾਂ ਸ਼ਮਾਰਹੈ । ਪਤੀ ਨਾਲੋਂ ਹੋਣੀ ਨੇ ਵਿਛੋੜੀ
ਨਾਰ ਹੈ । ਬੋਲਦੇ ਹੈਂ ਬਾਬੂ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਈ ਤੂੰ । ਚੋਰਾਂ ਯਾਰਾਂ
ਕੋਲ ਭੇਤ ਨਾਂ ਸੁਨਾਈ ਤੂੰ ਰਹੀਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਧੋਖਾ ਨਾ ਖਾਈ ਤੂੰ ।
ਆਜੂ ਤੇਰਾ ਪਤੀ ਫੇਰ ਉਠ ਜਾਈ ਤੂੰ । ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਬਰਤਗੀ
ਹੋਣਹਾਰ ਹੈ । ਪਤੀ ਨਾਲੋਂ ਹੋਣੀ ਨੇ ਵਿਛੋੜੀ ਨਾਰ ਹੈ ॥

ਗਾਲ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਤੇ ਹੋਣੀ ਨੇ ਮੁੜਨਾ ਤੇ ਲੇਖਾਂ ਨੇ ਸਮੱਝਣਾ

ਦੱਹਰਾ ਗਾ ਸਿਆਮੋ ਤੁਰੀ ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਹੋਈ ਤਿਆਰ ਲੇਖ
ਜੋ ਬਰੇ ਆ ਪੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਮਾਰੇ ਮਾਰ । ਤੁਰੀਗ ਛੰਦ ॥ ਲੇਖ ਆਹਦੇ
ਹੋਣੀਏ ਤੂੰ ਪਰਾਂ ਹਟਨੀ ਜਾਣਦੇ ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਏਹਨੂੰ ਵਢ ਨੀ ।
ਹੋਣੀ ਆਹਦੀ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹਟਦੀ । ਸਿਆਮੋ ਤਾਂ
ਪਰੋਣੀ ਹੈ ਬਿੰਦ ਝਟ ਦੀ ਲੇਖ ਅਂਹਦੇ ਛਡ ਹੋਣੀਏ ਨਾ ਮਾਰ
ਨੀ । ਖੇਡਨ ਦੇ ਏਸਨੂੰ ਜੋ ਦਿਨ ਚਾਰ ਨੇ । ਹੋਣੀ ਆਖੇ ਲੇਖਾਂ
ਨੂੰ ਮੈਂ ਤਾਂਹੀ ਉਠੀ ਵੇ । ਏਸਨੇ ਬਹਾਰ ਹੈ ਬਥੇਰੀ ਲੁਟੀ ਵੇ ।
ਲੇਖ ਅਂਹਦੇ ਏਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਾਰ ਕਾਈ ਹੈ । ਮਸਾਂ ਪਕਯਾ ਬਾਗ
ਛਹਿਬਰ ਲਵਾਈ ਹੈ । ਹੋਣੀ ਆਖੇ ਬਾਗ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦੇਣਾ
ਪਟਵੇ । ਛਡ ਏਦਾ ਖੈਹੜਾ ਪਰੇ ਜਾਓ ਹਰ ਵੇ । ਲੇਖ ਅਂਹਦੇ ਕਿਉਂ
ਹਟ ਜਾਈਏ ਦਸ ਨੀ । ਅਸੀਂ ਨਾਂ ਗਵਾਂਦੇ ਜੇਹੜੀ ਸਾਡੇ ਵਸ ਵੇ ।
ਲੇਖ ਅਂਹਦੇ ਹੈਂ ਨੀ ਟਿਮਾਣੀ ਹੋਣੀਏ । ਦੇਣੀ ਆਉ ਗਲ੍ਹ ਸੂਰਤਾਂ

(੧)

ਨੂੰ ਬੋਹਣੀਏ ਹੋਣੀ ਆਖੇ ਮੇਰੇ ਕੀ ਹੈ ਸਾਰ ਲੇਖ ਓ । ਉਠ ਗਿਆ ਜਲ ਖਤ ਲਓ ਵੇਖ ਓ । ਲੇਖ ਅਂਹਦੇ ਹੋਣੀਏ ਸਬਰ ਕਰ ਨੀ । ਕੇਰਾਂ ਤਾਂ ਮਿਲਾਏ ਇਹਨੂੰ ਹੌਲਦਾਰ ਨੀ । ਹੋਣੀ ਆਖੇ ਹੌਲਦਾਰ ਨਹੀਂ ਆਵਣਾ । ਜਦੋਂ ਵਾਰੀ ਆਈ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਛਡਾਵਣਾ । ਲੇਖ ਅਂਹਦੇ ਹੈਂ ਜੋ ਹੋਣੀਏ ਨਾ ਮਾਰਨੀ ਦੋਵੇਂ ਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਪਤੀ ਤੇ ਨਾਰ ਨੀ । ਹੋਣੀ ਅਂਹਦੀ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਲਜ਼ੂ ਮਾਰ ਵੇਂ । ਦੇਲਿਆ ਹੁਕਮ ਮੈਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਵੇਂ । ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਹੁਣ ਤੌਰਦੇ ਤੰਦੂਰ ਨੂੰ । ਰੱਬ ਨੇ ਗਵਾਇਆ ਚੰਦਰੀ ਦੇ ਨੂਰ ਨੂੰ ॥

ਸਿਆਮੋ ਤੁਰੇ ਤੰਦੂਰ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਝਿਉਰੇ ਬੋਲ
ਦੇਹਰਾ ॥ ਦਸ ਬਜੇ ਸੀ ਰਾਤ ਦ ਹੈ ਨਾ ਸੀ ਕੌਈ ਕੋਲ
(ਹਾਲ ਸਿਆਮੋ ਨੇ ਝਿਉਰ ਕੋ ਬੋਲਿਆ)

ਸਰੰਗ ਛਿਦ ॥ ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਆਖੇ ਮੰਧਰੀਏ ਤੂ ਜਾਗ ਨ੍ਹੀਂ
ਕੋਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਤੂ ਸਵਾਰ ਕਾਜ ਨੀ । ਆਹਲ ਚਾਰੇ ਸਾਨੇ
ਭੋਜਨ ਖਾਵਣਾ । ਨਾਲ ਮੰਜਾ ਦੇਦੇ ਰਾਤ ਕੱਟ ਜਾਵਣਾ । ਓਸ
ਹੌਲਦਾਰ ਦੀ ਹਾ ਭੈਨੇ ਨਾਰ ਨੀ । ਜੇਹਜਾ ਰੋਟੀ ਖਾਗਿਆ ਸੀ
ਤੇਰੇ ਬਾਰ ਨੀ । ਓਹ ਤਾਂ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ ਗਡੀ ਤੇ ਛੀੜ ਨੀ । ਮੈਥੋਂ
ਦੜਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਬਹੁਤ ਭੀੜ ਨੀ । ਓਹ ਤਾਂ ਆਖੇ ਝਿਉਰੀਏ
ਮੈਂਪੰਈ ਤਾਰ ਨੀ । ਸਵੇਰੇ ਬਾਰਾਂ ਬਜੇ ਆਜ਼ੂ ਹੌਲਦਾਰ ਨੀ ।
ਰਾਤ ਵੀ ਕਟਾਵੇ ਝਿਉਰੀਏ ਜੇ ਮੇਰੀ ਨੀ । ਕਰਾਂ ਅਰਜੋਈ
ਵਾਰ ਵਾਰ ਤੇਰੀ ਨੀ । ਬੋਲਦੀ ਹੈ ਝਿਉਰੀ ਬੈਹਜਾ ਸਰਦਾਰ
ਨੀ । ਕੇਹਜਾ ਚਕ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੂ ਘਰ ਬਾਰ ਨੀ । ਝਿਉਰ ਨੂੰ
ਖਬਰ ਲਗੀ ਬੋਲੇ ਆਪ ਜੇ । ਸ਼ਾਮੋ ਨੂੰ ਬਹਾਵੇ ਦਿਲ ਹੋਯਾ ਪਾਪ
ਜੇ । ਆਖੇ ਸਰਦਾਰ ਨੀ ਤੂ ਬੈਹਜਾ ਆਪ ਰੇ । ਪੈਜਾ ਮੰਜਾ ਡਾਹਕੇ
ਕਰੋ ਨਾ ਸਵਾਸ ਰੇ । ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਆਜ਼ੂ ਜੇ ਤੂਮਾਰਾ ਸਿੰਘਰੇਅਸੀ

ਕੇਹੜਾ ਕਰਦੇ ਹਾ ਵਟ ਵਿੰਗਰੇ। ਬੈਠ ਗਈ ਬਿਚਾਰੀ ਝਿਊਰਚੀਗੇ
ਜਾਣਕੇ। ਹੋਣੀ ਨੇ ਟਕਾਣਾ ਫੇਰ ਮਲਿਆ ਆਣਕੇ। ਲਾਲਟੈਨ
ਵੰਨੀ ਮੁਖ ਕੀਤਾ ਨਾਰ ਜੇ। ਸਿਉਨਾ ਹਤਿਆਰਾ ਗਿਆ ਝਮਕ
ਮਾਰ ਜੇ। ਝਿਊਰ ਆਖੇ ਝੀਓਰੀਏ ਮੈਂ ਤੈਨੂ ਹੋਲਦਾ। ਝਟਕਾ
ਬਨਾਈਏ ਆਪ ਏਸਕੋਲਦਾ। ਝਿਊਰੀ ਆਖੇ ਝਿਊਰ ਨੂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ
ਮਾਰਦੀ। ਏਹ ਤ੍ਰਾਂ ਹੈ ਜਨਾਨੀ ਕਿਸੇ ਹੋਲਦਾਰ ਦੀ। ਏਸਨੂ ਨਾ
ਮਾਰ ਵੇ ਕੰਤਾਂ ਨਕਾਰਿਆ। ਨਾਲੇ ਸਾਨੂ ਮਾਰ ਤੂ ਜਾਵੇਗਾ
ਮਾਰਿਆ। ਹਟ ਜਾ ਹਟਾਇਆ ਨ ਤੂ ਏਹਨੂ ਛੇਕਵੇਾਰੰਗ ਲਗਿਆ
ਘਰ ਨੂ ਨਾਂ ਬੂਹਾ ਭੇਜ ਵੇ। ਜੇ ਤੂ ਆਖੇਂ ਮਾਰ ਏਹਨੂ ਧਨ ਰਖਣਾ
ਪਟਕੇ ਬਨਾਦੂ ਸਰਕਾਰ ਸਖਣਾ। ਜੇਤੂ ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਆਖੇ ਤੂ
ਵੀ ਮਰੇਂਗਾ। ਵੇਲਣੇ ਚ ਪਾਇਆ ਜਦ ਦੁਖ ਭਰੇਂਗਾ। ਲੈ ਹੁਣ
ਸਰਕਾਰ ਵੇਲਣੇ ਚ ਪੈਂਦੀ। ਸੂਲੀ ਵੀ ਹਟਾਈ ਫਾਹ ਵੀ ਗੁਆਂਦੀ।
ਝੀਉਰ ਆਖੇ ਤੈਨੂ ਨਾ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ। ਦੇਖ ਕਿੰਨਾ ਸੀਉਣਾ ਤੂ
ਭਰਮ ਪੈਂਦੀ। ਮਿਤਸਿੰਘਾਹੁਣ ਝਿਊਰ ਦੇਜੂਮਾਰਜੇ। ਝੱਟਦੀ ਪਰੋਹੁਣੀ
ਹੋਈ ਸਿਆਮੋ ਨਾਰ ਜੇ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਸਿਆਮੋ ਸੁਤੀ ਪਈ ਸੀ ਨਾ
ਸੀ ਜਗਦੀ ਸਾਰਾਗਰਜਾ ਝਿਊਰਹੋਗਿਆ ਮਾਰਨ ਨਾਰਤਿਆਰ॥

(ਹਾਲ ਝਿਊਰ ਨੇ ਮਾਰਨਾ ਤੇ ਮਹਿਰੀ ਨੇ ਹਟੈਣਾ)।

ਜੀਆ ਘਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਿਆਮੋ ਸੁਤੀ ਪਈ ਜਾਗਦੀਨਾ ਸਾਰ ਜੇ।
ਤੈਂ ਜੇ ਬਨਾਇਆ ਡੰਡੀਆਂ ਸ਼ਕਾਰ ਜੇ। ਮਹਿਰੀ ਤੇ ਹਟਾਵੇ
ਝਿਊਰ ਨੇ ਨਾ ਮੰਨਅ। ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲਕ ਬੰਨ੍ਹਾ।
ਝਿਊਰੀ ਸਮਝਾਏ ਆਖੇ ਨਾ ਤੂ ਮਾਰ ਜੇ। ਉਮਰ ਨਿਆਣੀ ਦਿਸੇ
ਨਰਨਾਰ ਜੇ। ਕੌਲ ਨਾ ਮਰੋਵ ਤੂ ਅਕਲ ਅੰਨ੍ਹਿਆ। ਪਾਪੀਆਂ
ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲਕ ਬੰਨ੍ਹਾ। ਮੈਹਰੀ ਨੂ ਕਰੋਧ ਨਾਲ ਦੇਂਦਾ
ਗਾਲੀਆਂ। ਤੂ ਹੈ ਕੇਹੜੀ ਚੰਗੀ ਮੈਨੂ ਤਾਵੈਂ ਲਾਲੀਆਂ। ਹੁਣ

ਬਸ ਕਰ ਮੈਂ ਬਖੇਰਾ ਤੰਨਿਆ । ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲੱਕ
ਬੰਨਾਂ । ਗਰਜਾ ਸੁਨਾਵੇ ਆਖੇ ਬਾਰੋਂ ਫੜ ਨੀ ।
ਇਸਦੀ ਮੈਂ ਹਿਕ ਉਤੇ ਜਾਵਾਂ ਚੜ ਨੀ । ਪੱਨਗੇ ਘਲਾੜੀ
ਤੈਨੂੰ ਸਿਆਮੋਂ ਗੰਨਿਆਂ । ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲਕ
ਬੰਨਿਆ । ਝਿਉਰ ਜਾਂ ਗੀਡਾਂਮੀ ਬਾਹ ਉਤੇ ਮਾਰਦਾ । ਭਾਣਾ ਕੌਣ
ਮੇਟ ਆਇਆ ਕਰਤਾਰ ਦਾ । ਕਚ ਦਾ ਗਲਾਸ ਵੱਟੇ ਨਾਲ
ਭੰਨਿਆਂ । ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲਕ ਬੰਨਿਆ । ਸਿਆਮ
ਕੌਰ ਸੁਤੀ ਨੂੰ ਆਵੇ ਖੁਆਬ ਜੀ । ਜਾਣੋ ਬੇਹੀ ਚੜ ਤੁਬੀ ਵਿਚ-
ਕਾਰ ਜੀ । ਕੋਮਲ ਸਚੀਰ ਨੂੰ ਹੁਡਾਲੈ ਭੰਨਿਆ । ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ
ਪਾਪ ਉਤੇ ਲਕ ਬੰਨਿਆ । ਸਿਆਮੋਂ ਸੁਤੀ ਪਣੀ ਵਿਚ ਹੈ ਨਾ
ਭੈਰ ਜੀ । ਤੁਰੀਆ ਪਦ ਗਿਆ ਸੀ ਕਰਨ ਦੌਰ ਜੀ । ਵਾਸਤਵ
ਸਭ ਤੇ ਪਰਾਗ ਜੰਨਿਆਂਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲੱਕ ਬੰਨਿਆਂ
ਮੈਰੀ ਬਾਰੋਂ ਫੜ ਆਖੇ ਨਾ ਵੇ ਮਾਰੀਏ । ਕਿਥੋਂ ਪਾਕੇ ਚੜੀ
ਸਿਆਮੋਂ ਤੂੰ ਨਕਾਰੀਏ । ਮਾਰਨੋਂ ਨਾ ਹਟੇ ਝਿਉਰ ਭੈਹੀ ਸੰਨਿਆਂ
ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲਕ ਬੰਨਿਆ । ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਝਿਉਰ ਸੀ
ਕਰੋਧ ਧਾਰਦਾ । ਧੜਾ ਧੜ ਰੰਥੇ ਸੀਨਾ ਸਿਆਮੋਂ ਨਾਰ ਦਾ ।
ਲੰਦਰੇ ਨੇ ਥਾਲ ਵਿਚ ਲੂਣ ਭੰਨਿਆ । ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ
ਲੱਕ ਬੰਨਿਆ । ਸਿਆਮੋਂ ਉਠ ਮੰਜ ਤੇ ਬੈਠੀ ਮਵਾਣੀ ਰੇ ।
ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਝਿਉਰ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗੇ ਪਾਣੀ ਰੇ । ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਬੱਕਰਾ
ਕਸਾਈ ਬੰਨਿਆ । ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਉਤੇ ਲੱਕ ਬੰਨਿਆ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਆਮੋਂ ਮਿੰਨਤਾ ਕਰ ਰਹੀ ਝਿਉਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ
ਬੰਦ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਹਾਲ ਦਾ ਅਗੇ ਸੁਣਾਦੇ ਛੰਦ ॥

ਜਵਾਬ ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਨੇ ਕਾਗਣਾ ਜੇਵਰ ਲਾਹ ਲੈਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਮਾਰ
ਕੋਰੜਾ ਛੰਦ ॥ ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਪਾਣੀ ਮੰਗੇ ਨਾਲੇ ਰੋਂਵਦੀ ।

ਜਾਰ ਜਾਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਚੋਂ ਨੀਰ ਚੌੰਵਦੇ । ਨਾਲੇ ਨਕ ਨਾਲ ਕਢਦੀ
 ਲੜੀਰ ਜੇ । ਧਾਰ ਧਾਰ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੇ ।
 ਵਾਸਤੇ ਗੁਜੂ ਦੇ ਟੂੰਬਾਂ ਲੈ ਲੈ ਸਾਰੀਆਂ । ਮਾਰਨਾ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ
 ਮੈਂ ਤਾਂ ਰਬ ਮਾਰੀਆਂ । ਬੰਗੀ ਫਰਿਆਦ ਮੇਰੀ ਹੈ ਨਜ਼ੀਰ ਜੀ ।
 ਧਾਰ ਧਾਰ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੇ । ਬਕਰੇ ਦੇ ਵਾਂਗ
 ਭਲਾ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਚੂਰੀਆਂ । ਬਾਹੋਂ ਕਾਹਨੂੰ ਵਡਦਾ ਹੈਂ ਲਾਹਲੈ
 ਦੂਜੀਆਂ । ਬਾਹੋਂ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਜੋ ਹੈ ਵਜ਼ੀਰ ਜੇ । ਧਾਰ ਧਾਰ
 ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰ ਰਜੇ । ਗਲੋਂ ਲਾਹ ਲੈ ਹਸ ਧੋਣ ਨਾ
 ਮਰੋਵ ਵੇ । ਕਦੇ ਨਥਾ ਲਉ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜੋਰ ਵੇ । ਲੋਂਗ ਨਥ
 ਲਹੇ ਤਾਂ ਛੁਟੀ ਨਸੀਰ ਜੇ । ਧਾਰ ਧਾਰ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰੀਰ
 ਜੇ । ਮਥਿਓਂ ਲਾਹ ਲੈ ਬਿਦੀ ਮਾਰ ਨਾਂ ਤਰਕ ਵੇ । ਲਹੂ ਵੇਖ
 ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਉ ਫਰਕ ਵੇ । ਚੌਂਕ ਚੰਦ ਲਾਹਲੈ ਕੇਸਨਾ ਪਰੀਰ
 ਜੀ । ਧਾਰ ਧਾਰ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰੀਰ ਸੀ । ਹਮੇਸ਼ਾ
 ਹੱਸ ਲਾਹਲੈ ਛਾਤੀ ਨਾ ਤੂੰ ਭੁਨ ਵੇ ਸਿੰਘ ਮੇਰਾ ਲਿਟੂ ਬੰਗੀ
 ਕੈਹਣਾ ਮੰਨ ਵੇ । ਮੁਖ ਨਾ ਗੁਵਾਈਂ ਵੇਡੂ ਤਸਥੀਰ ਜੀ । ਧਾਰ
 ਧਾਰ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੀ । ਵਕੀ ਨਾ ਗੁਵਾਈ ਹੋਰ
 ਪਟ ਲਕ ਵੇ । ਯਾਰ ਦੇ ਨਸੀਬ ਨੂੰ ਨਾਂ ਦੇਵੇ ਧਕ ਵੇ । ਪਟ
 ਜਹੋ ਛਲੇ ਪਟ ਨਾਂ ਤੂੰ ਚੀਰ ਜੀ । ਧਾਰ ਧਾਰ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ
 ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੀ । ਪਿਠ ਨਾਂ ਤੂੰ ਵਢ ਧੁਨੀ ਦਾ ਵਜ਼ੀਰ ਵੇ । ਪਿਠ
 ਬਗੈਰ ਰੈਹਣਾ ਨਹੋਂ ਸਰੀਰ ਵੇ । ਨਿੰਬੂ ਨਾਂ ਗੁਵਾਈਂ ਪਕੇ ਹੈ
 ਹਜ਼ੀਰ ਜੀ । ਧਾਰ ਧਾਰ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੀ । ਮਾਰੀ
 ਨਾ ਗੀਡਾਸੀ ਪਟੀ ਪੈਜਾਮੂ ਛੇਕ ਵੰਡੇ । ਦੇਖ ਕਦੇ ਹੋਲਦਾਰ ਲਉ
 ਵੇਖ ਵੇ । ਪਿੰਜੀ ਨਾਂ ਛੇਕ ਫਿਧੀਆਂ ਨੇ ਤੀਰ ਜੀ । ਧਾਰ ਧਾਰ
 ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੇ ਦਾ ਸਰ ਰ ਜੀ । ਪੈਰੋ ਲਾਹ ਲੈ ਝਾਜਰਾਂ ਲਹਾ-

ਈਅਂ ਰਬ ਵੇ । ਹੁਨ ਕੋਈ ਬਣੈ ਨਾ ਮੇਰਾ ਸਬਬ ਵੇ । ਲਾਹ
 ਲੈ ਤੂ ਪਜੇਬ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਜੰਸੀਤ ਜੇ । ਧਾੜ ਧਾੜ ਕੰਬੇ
 ਸਿਆਮੋ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੇ । ਟੂਬਾਂ ਲਾਹ ਲੈ ਸਾਟੀਅਂ ਤਾਂ
 ਝਿਤੂਰ ਹਲ ਗਿਆ । ਫਰ ਮਾਰਨੇ ਨੂੰ ਓਹਦਾ ਚਿਤ ਕਰਗਿਆ ।
 ਹੁਣ ਸਿਆਮੋ ਤੇਰਾ ਆਇਆ ਅਖੀਰ ਜੇ । ਧਾੜ ਧਾੜ ਕੰਬੇ
 ਸਿਆਮੋ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੇ । ਮਾਰੀ ਜਾਂ ਗੀਡਾਸੀ ਸਿਆਮ ਕੌਰ
 ਰੋਂਵਦੀ । ਹੈਵੇ ਮੇਰਿਆ ਮਾਲਕਾ ਤੈਨੂੰ ਮੈਂ ਰੋਂਵਦੀ । ਤੇਰਾ ਖਰ
 ਬੂਜਾ ਝਿਤੂਰ ਹਿਹਾਚੀਰ ਜੇ ਧਾੜ ਧਾੜ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੋ ਦਾ
 ਸਰੀਰ ਜੇ । ਡਿਗਪਾ ਡਿਗਪਾ ਅੰਬਰਾ ਨਿਮਾਟਿਆ । ਹਟਜਾ
 ਹਟਜਾ ਝਿਤੂਰ ਐਵੇ ਜਾਟਿਆ । ਦੌੜ ਕਾਲਾ ਨਾਗ ਡੇਗ ਮਾਰ
 ਵੀਰ ਜੇ । ਧਾੜ ਧਾੜ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੋ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੇ । ਵਰਪਾ
 ਵਰਪਾ ਇੰਦਰਾ ਤੂੰ ਅਜ ਜੇ । ਘੱਟ ਜੋਰ ਰੁਲੇ ਝਿਤੂਰ ਮਾਰ ਗਜ
 ਵੇ । ਬਿਆੜ ਦੇ ਧਰਤੀ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਖਮਰ ਜੇ । ਧਾੜ
 ਧਾੜ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੋ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੇ । ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਾਰੀ
 ਜਾਂ ਗੁਡਾਸੀ ਧੋਣ ਨੂੰ । ਹੋਣੀ ਕੋਲ ਆਈ ਜੀਭ ਵੇਝ
 ਗੋਣ ਨੂੰ । ਮਰਦੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਦਾ ਯਾਦ ਆਵੇ ਸੀਰ ਜ ।
 ਧਾੜ ਧਾੜ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੋ ਦਾ ਸਰੀਰ ਜੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਭੁਬਾਂ ਅਖੇ
 ਹੈ ਨੀ ਅੰਬੜ । ਮੇਰੀ ਨੀ ਫਰਿਯਾਦ ਚੰਦਰੀ ਦੀ ਲੰਬੜੀ ਆਟਕੇ
 ਬਣਾ ਦੇ ਬਾਪੂ ਮੇਰੀ ਧੀਰ ਜੇ । ਧਾੜ ਧਾੜ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੋ ਦਾ
 ਸਰੀਰ ਜੇ । ਮੁਖ ਵਿਚ ਰੈਹਗਿਆ ਯਾਰੋ ਹੋਲਦਾਰ ਜੇ । ਮਾਰਕੇ
 ਗੁਡਾਸਾ ਬੇੜਾ ਕੀਤਾ ਪਾਰ ਜੇ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਪਾਈ ਭੇਰਨੇ ਵਹੀਰ
 ਜੇ । ਧਾੜ ਧਾੜ ਕੰਬੇ ਸਿਆਮੋ ਦਾ ਸਟੀਰ ਜੇ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਸਿਆਮੋ ਮਾਰੀ ਝਿਤੂਰ ਨੇ ਉਡਨ ਲਗਿਆ ਭੈਰ । ਲਾਸ਼ ਬਚਾਹੀ
 ਰੋ ਪਈ ਵੇ ਤੂੰ ਕਿਰ੍ਹੁ ਬਦਲਦਾ ਤੌਰ ॥

ਲਾਸ਼ ਨੇ ਭੋਰ ਨੂੰ ਸੁਨਿਗਾ ਦੇਨਾ

ਵਜੋਗ ਛੀਦ ॥ਮਾਰ ਮਾਰ ਭੁਬਾਂ ਲਾਸ਼ ਆਖੇ ਭੋਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਨਾ
 ਬਦਲ ਸਜਣਾ ਵੇਂ ਤੌਰ ਨੂੰ ਦਸਜਾ ਟਿਕਾਣਾ ਯਾਰ ਕਿਥੇ ਜਾਵਦਾ
 ਅੰਖੇ ਵੇਲੇ ਚੰਦ ਕਿਉਂ ਵਿਛੋੜਾ ਪਾਵਦਾ । ਤੂ ਵੇਂ ਛੱਡੀ ਜਾਨੈ ਮੈਂ
 ਕੀ ਲਾਜ ਕਰ੍ਹੀਗੀ । ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਚੰਦੀ ਮੈਂ ਦੁਖ ਭਰ੍ਹੀਗੀ । ਤੇਰਾ
 ਵੇਂ ਵਜੋਗ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਅਕਾਵਦਾ । ਅੰਖੇ ਵੇਲੇ ਚੰਦ ਕਿਉਂ ਵਿਛੋੜਾ
 ਪਾਵਦਾ । ਝਟਕਾ ਉਡੀਕ ਵੇਂ ਤੂੰ ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ । ਫੇਰ ਵੇਂ ਉਜਾਹੀ
 ਤੂੰ ਕਲ ਫੁਲਵਾਰ ਨੂੰ । ਓਹੀ ਹੈ ਟਕਾਣਾ ਜਿਥੇ ਮੈਜਾ ਲਾਵਦਾ ।
 ਅੰਖੇ ਵੇਲੇ ਚੰਦ ਤੂੰ ਵਿਛੋੜਾ ਪਾਵਦਾ । ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਭਲਾ ਦਸ ਕੀ
 ਕਸੂਰ ਵੇਂ ਕੌਣ ਐਥ ਚੰਦੀ ਮੈਂ ਕੀਤੀ ਦੂਰ ਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਹਨੇਰਾ ਹੈ
 ਚੁਫੇਰੇ ਭ ਵਦਾ । ਅੰਖੇ ਵੇਲੇ ਚੰਦ ਤੂੰ ਵਿਛੋੜਾ ਪਾਵਦਾ । ਛੱਡਕੇ ਨ
 ਜਾਣੀਂ ਵੇਂ ਮੈਂ ਬਾਹਾਂ ਤਾਣੀਆ । ਲਾਈਂ ਨਾਵਿਜੋਗ ਵੇਂ ਤੂੰ ਮੇਰਿਆਂ
 ਹਾਣੀਆ । ਝਟਕਾ ਬਨਾ ਕੇ ਝਿਕੂਰ ਨੂੰ ਫੜਾਵਦਾ । ਅੰਖੇ ਵੇਲੇ
 ਚੰਦ ਤੂੰ ਵਿਛੋੜਾ ਪਾਵਦਾ । ਤੂੰਦੂਰ ਤੇ ਚੜਾਕੇ ਦੇਸ ਕੌਣ ਪਾਗਿਆ
 ਸਤਕੇ ਕਸਾਈ ਬਕਰਾ ਫੜਾਗਿਆ । ਚੰਗੇ ਸੌਨ ਛੱਡੇ ਸਿੰਘ ਨਾ
 ਮਲਾਵਦਾ । ਅੰਖੇ ਵੇਲੇ ਚੰਦ ਤੂੰ ਵਿਛੋੜਾ ਪਾਵਦਾ । ਏਨੀ ਗਲ
 ਸੁਨੇ ਫੇਰ ਭੋਰ ਬੋਲਦਾ । ਜਾਰੋ ਜਾਰ ਨੇਤ੍ਰਾਂ ਚੋਂ ਨੀਰ ਭੋਲਦਾ ।
 ਤੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਬਹੁੜ ਪੀੜ ਨੀ । ਆਗੇ ਨੇ ਫਰੇਸ਼ਤੇ ਕਰਨ
 ਛੀੜ ਨੀ । ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੋਟਰੇ ਹੈ ਦਿਤਾ ਪਿੰਜ ਨੀ । ਹੋਕੇ ਦੁਖ-
 ਆਰਾ ਛਡਿਆ ਤੇਰਾ ਪਿੰਡ ਨੀ । ਸੂਲਾਂ ਦਾ ਵਛੋਟਾ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਜੋ
 ਭੀਰ ਨੀ । ਆਗੇ ਨੇ ਫਰੇਸ਼ਤੇ ਕਰਨ ਛੀੜ ਨੀ । ਮੇਰੇ ਰਾਮਸਤ
 ਹੋਕੇ ਰਾਜੀ ਤੋਰੀਏ ਪੈ ਗਿਆ ਵਿਛੋੜਾ ਮੇਰ ਨਾਲ ਗੋਰੀਏ ਛੱਡਤਾ
 ਵਚਾਰਾ ਹੈ ਦੇਕੇ ਤਰੀਰ ਨੀ । ਆਗੇ ਨੇ ਫਰੇਸ਼ਤੇ ਕਰਨ ਛੀੜ ਨੀ
 ਜੋਰਾਵਰਾਂ ਮਾਰੇ ਨੀ ਗਡਾਸੇ ਆਕੇ । ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਲੁਈਆਂ ਗਿਆ

ਦਖ ਪਾਕੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੋਰੜੇ ਮੈਂ ਦਿਤਾ ਸੀਵ ਨੀ । ਆਗਏ
 ਨਾਂ ਫਰੇਸ਼ਤੇ ਕਰਨ ਛੀਵ ਨੀ । ਫੇਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਲਾਸ
 ਬਲੇ ਭੌਰ ਨੂੰ । ਲੈਜਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ ਮੇਰੇ ਸਿੰਘ ਕੌਰ ਨੂੰ ।
 ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੇਖੀਂ ਮੇਰੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ । ਲੈਜਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ
 ਮੇਰੇ ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ । ਦਖਨ ਦੇ ਵਲ ਨੇ ਲਹੌਰ ਅਖਦੇਉ ਦਖਣ
 ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਮੈਨੂੰ ਵਦ ਭਾਖਦੇ । ਆਖੀਂ ਚੌਰ ਲੈ ਗਏ ਤੇਰੇ ਵਪਾਰ
 ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਮੈਨੂੰ ਵਦ ਭਾਖਦੇ । ਭੌਰ ਅਗੇ ਹਥ ਬੰਨ
 ਨੂੰ । ਲੈਜਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਡਾ ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ । ਭੌਰ ਅਗੇ ਹਥ ਬੰਨ
 ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਡਾ ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ । ਕਿਤੇ ਕੋਲ ਦੀ । ਸਿਆਮੇ
 ਲਾਸ ਬੋਲਦੀ । ਵੇਖੀਂ ਲੰਘ ਜਾਵੇ ਯਾਰ ਕਿਤੇ ਕੋਲ ਦੀ । ਸਿਆਮੇ
 ਨ ਤਾਂ ਮਾਰਿਆ ਆਖੀਂ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ । ਲੈਜਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਡੇ
 ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ । ਐਨੀ ਗਲ ਆਖੀਂ ਨਾਂ ਤੂੰ ਜਾਈਂ ਭੁਲ ਜੇ ।
 ਗਰਜੇ ਨੇ ਗਵਾਈ ਸਿੰਘਾ ਤੇਰੇ ਫੁਲ ਜੇ । ਆਖੀਂ ਤੇਤੇ ਠੰਗ ਗਏ
 ਤੇਰੇ ਅਨਾਰ ਨੂੰ । ਲੈਜਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਡਾ ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ । ਕੇਰਾਂ
 ਤਾਂ ਗਰੀਬਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਕੇ । ਦੇਜਕੇਰ ਪਾਈ ਹਾਂ ਮਸਾਲੇ ਲਾਕੇ
 ਕੇਹੜੀ ਗਲ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਕਸੂੰਝੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਲੈਜਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਡਾ
 ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ । ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਤੈਨੂੰ ਪਾਵਾਂ ਸਜਨਾਂ । ਆਖੇ ਬਿਨਾਂ
 ਗਲ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਭਜਨਾ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਭੌਰ ਬੰਨੂੰ ਤੁਰੇ ਲਾਰ
 ਨੂੰ । ਲੈਜਾ ਵੇ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਡਾ ਹੋਲਦਾਰ ਨੂੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫੇਰ ਸਪਤੇ
 ਨੇ ਆਕੇ ਲਿਆ ਭੌਰ ਨੂੰ ਤੋਰ । ਗਰਜਾ ਨਿਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਲਾਸ
 ਲਗਾਕੇ ਜੋਰ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਲਾਸ ਜੋ ਵਿਚਾਰੀ ਕਰ ਨਿਕੀ ਨਿਕੀ
 ਡਾਰੀ ਯ ਰੋ ਦੁਖ ਦੇਕੇ ਭਾਰੀ ਝਿਉਰ ਦੇਜਕੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਾ ।
 ਦਿਤਾ ਝਟਕਾ ਬਣਾ ਵਿਚ ਬਕਰਾ ਰਲਾ ਛਲਾ ਚੀਚੀ ਪਾਇਆ
 ਓਹੀ ਵਿਚ ਰਿਝ ਜਾਉਂਦਾ । ਕਰੇ ਕਤਲ ਸਰੀਰ ਜੇਹੜਾ ਸ਼ਾਮੇ
 ਦਾ ਖਮੀਰ ਮੇਟੇ ਕੈਣ ਤੁਕਦੀਰ ਜਾਂ ਬਖਤ ਆਪ ਲਾਉਂਦਾ ।
 ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਮੁਦਾ ਤਿਆਰ ਦੇਊ ਗਰਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਫੇਰ ਓਹਨੂੰ

ਅਖਤਿਆਰ ਜੇਹਵਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ॥

(ਭੈਰ ਨੇ ਹੋਲਦਾਰ ਕੋ ਸੁਹਿਆ ਦੇਣਾ ਲਹੌਰ ਆਕੇ)

ਕਬਿੱਤ ॥ ਚਲ ਪਿਆ ਭੈਤ ਤੇ ਬਦਲ ਗਿਆ ਤੈਰ ਹੈ ਵਰਨ
ਗਿਆ ਦੈਰ ਫੇਰ ਪਰਤ ਨਹੀਂ ਆਂਦਾ । ਛੱਡੀ ਲਾਸ਼ ਜੋ ਵਿਚਾਰੀ
ਲਬ ਗਿਆ ਹੈ ਵਪਾਰੀ ਕਰੇ ਜਮਨ ਲ ਤਿਆਰੀਜਾਰਾਮਸਤ
ਗੋਂਦਾ । ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲਾਹੌਰ ਓਥੇ ਸੁਤਾ ਪਿਆ ਕੌਰ ਫੇਰ
ਜ ਵਾਂ ਤਾਲੀ ਭੈਰ ਹਬ ਬੰਨਕੇ ਸੁਨੋਂਦਾ ॥ ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਸਤੇ ਲੋਕ
ਭੈਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਬੋਲ ਓਹਤੂੰ ਨੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ ਚੁਫੇਰੇ ਤੇਰੋਂ ਭੈਂਦਾ॥

ਕਬਿੱਤ ॥ ਲਟਕ ਲਟਕ ਭੈਰ ਲਟਕ ਜੀ ਗਜ ਨਾਲ ਝਟਕ
ਝਟਕ ਅਖਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲਦਾ । ਭਮਕ ਭਮਕ ਸਿੰਘ ਉਠਿਆਂ
ਭਮਕ ਦੇਕੇ ਦਮਕ ਦਮਕ ਦਮਕਾਰੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ । ਸਰਨ ਸਰਨ
ਸਾਰਾ ਕੰਬੇ ਜੀ ਸਰੀਰ ਓਹਦਾ ਬਰਨ ਬਰਨ ਬਰ ਕਰ
ਡੋਲਦਾ । ਗਣਨ ਗਣਨ ਗਣ ਨਟ ਚੜ੍ਹੇ ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ
ਤਰਨ ਤਰਨ ਤਰਬੂਜ ਤੀਅੀ ਟੋਲਦਾ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਛਮਕ
ਛਮਕ ਛਮ ਛਮ ਭੈਰ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਸਮਝ ਸਮਝ ਸਮ
ਯਾਵਾਂ ਗਲ ਸਾਰ ਜੇ । ਸੁਕਤ ਸੁਕਤ ਸੁਕ ਗਿਆ ਫੁਲ ਕੇਤਕੀ
ਦਾ ਲਗਤ ਲਗਤ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਦੁਜੀ ਵਾਰ ਜੇ । ਮਾਰਤ ਮਾਰਤ
ਮਾਰ ਦਿਤੀ ਸਿਆਮੋਂ ਹੋਲਦਾਰਾ ਮਿਲਤ ਮਿਲਤ ਮੇਲ ਦੀਨੀ
ਤੇਰੀ ਨਾਰ ਜੇ । ਰਮਕ ਰਮਕ ਭੈਰ ਰਵਾ ਹੋਇਆ ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ
ਬੋਲਤ ਬੋਲਤ ਬੋਲ ਬਾਬੂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਰ ਜੇ ॥

ਕਬਿੱਤ ॥ ਤਰਨ ਤਰਨ ਤਾਰ ਬੋਲਦੀ ਹੈ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਬੋਲਤ
ਬੋਲਤ ਬੋਲ ਕਰੇ ਬੋਲ ਬੋਲਕੇ । ਬੋਲਤ ਬੋਲਤ ਤਾਰ
ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਹੋਲਦਾਰ ਡੋਲਤ ਡੋਲੇ ਭਾਵੇ ਖਤ ਖੋਲਕੇ ।
ਭਜਤ ਭਜਤ ਭਜ ਭਜ ਗਡੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਰੋਵਤ ਰੋਵਤ ਖੜਕ

ਰੋਵੇ ਮਾਰੇ ਟੋਲਕੇ । ਘਟਤ ਘਟਤ ਘਾਟਾ ਪੈਗਿਆ ਕਸੂਨੀ ।
ਵਿਚ ਹੋਲਦਾਰ ਰੋਂਦਾ ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਘਟ ਤੋਲਕੇ ॥

ਹੋਲਦਾਰ ਨੇ ਅਮ੍ਰਤਸਰ ਮੈਂ ਆਕੇ ਤੀਮੀ ਦੀ ਭਲ੍ਹ ਕਰਨੀ

ਕੁੰਡਲੀ ਛੀਦ ॥ ਗਡੀ ਆਈ ਡਾਕ ਜੋ ਖੜੀ ਅਸਟੇਸ਼ਨ
ਆਏ । ਜਵਾਹਰ ਸੰਘ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਿਆ ਆਪਣਾ ਪਾਸ ਵਿਖਾਏ
ਆਪਣਾ ਪਾਸ ਵਖਾਏ ਗਡੀ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਜਾਕੇ । ਕਹਿੰਦਾ ਆਜ
ਬਹੜ ਗੁਰੂ ਤੀਮੀ ਮੇਰੀ ਮੇਲੇ ਆਕੇ । ਕਹੇ ਰਾਮ ਕਰੇ ਮਿਤ
ਸਿੰਘ ਸੰਚ ਸਾਕਰਦਾ ਵਡੀ । ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿਚ ਅੰਮਰਤਸਰ
ਚੌਥੀ ਗਡੀ ॥ ਦੋਹਿਰਾ ॥ ਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚ ਆਇਕੇ ਲਭੇ ਨਿਆਮੇ
ਨਾਰ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਸਜਣੋ ਅਗੇ ਸੁਣੈਂਦਾ ਕਾਰ ॥

ਕੋਰੜਾ ਛੀਦ ॥ ਅਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਾਕੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਬੋਲਜੇ ।
ਸੁਣਕੇ ਅਵਾਜ਼ ਬਾਬੂ ਗਏ ਕੋਲ ਜੇ । ਲਗਿਆ ਵਜੇਗ ਹਲਿਆ
ਨੀ ਜਾਵਦਾ । ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ । ਆਖੇ
ਹੋਲਦਾਰ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਕੇ । ਕਿਥੇ ਗਈਏ ਤੀਮੀ ਮੇਰੀ ਤਾਰ
ਪਾਕੇ । ਦਸੋ ਉਦਾ ਪਤਾ ਭਾਲ ਹਾਲਗਾਵਦਾ । ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ । ਬੋਲਦੇ ਹੈਂ ਬਾਬੂ ਸੁਣ ਸਰਦਾਰ ਜੋ । ਸੁਥਾ
ਦੇ ਵਖਤ ਏਥੇ ਤੇਰੀ ਨਾਰ ਜੋ । ਸਰਾ ਦੇ ਵਲ ਗਈ ਸਾਨੂੰ ਏਹ
ਭਾਵਦਾ । ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ ਜੇਵਰ ਸੀ ਪਾਇਆ
ਓਸਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਜੋ । ਪਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀ ਜੀ ਤੇਰੀ ਨਾਰ ਜੋ ।
ਚੰਦ ਦੇ ਸਮਾਨ ਮੁਖ ਸੋਭਾ ਪਾਵਦਾ । ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ
ਮਨਾਵਦਾ । ਮਾਰ ਚਾਂਗ ਹੋਲਦਾਰ ਪੈਂਦਾ ਤੁਰ ਜੇ । ਕਿਥੇ ਹੋਲ-
ਦਾਰ ਦੀ ਜੇ ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਜੇ । ਨਾਲੇ ਬੋਲ ਮਾਰੇ ਨਾਲੇ ਤੋਲੇ
ਖਾਵਦਾ । ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ । ਏਥੇ ਅੱਜ ਬੌਹੜੇ
ਜੇ ਹੈ ਬੰਸੀ ਵਾਲਿਆ । ਕਰੀ ਸੁਰਜੀੜ ਪਥਰ ਚੰਹਾਲਿਆ ।

• ਸੇਵਕ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਕੇਹਾ ਦੁਖ ਪਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਸ਼ ਨੂੰ
 ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਨਾਵੇਂ ਤੂੰ ਉਅੰਕਰ ਜੀ।
 ਅਜ ਜੇ ਤੂੰ ਬੌਨੀ ਮੇਲੀ ਮੇਰੀ ਨਾਰ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇ ਸੰਗ
 ਮੈਂ ਪਰੀਤ ਲਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ।
 ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੂੰ ਆਤ ਦਾਸ ਜੀ। ਨਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲਕੇ ਕੰਮ
 ਲਿਆ ਰਾਸ ਜੀ। ਅਜ ਮੈਨੂੰ ਬੌਨ ਤੇਰਾ ਜਸ ਗਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ
 ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨ ਵਦਾ। ਅਰਜਨ ਮਨਾਵਾਂ ਜੀ ਮੈਂ ਚਿਤ
 ਲਾਕੇ। ਤਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਤੀਮੀ ਮਲਾਕੇ। ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਮਨਾਵਾਂ
 ਤੁਝੇ ਸਹਾਈ ਆਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ।
 ਹੋਣਾ ਤੂੰ ਸਹਾਈ ਹਰ ਜੋ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ। ਸਿਆਸੇ ਦੇ ਬਗੈਰ ਮੇਰੀ
 ਗਈ ਜਿੰਦ ਜੀ। ਸ੍ਰੀਗੁਰੂ ਹਰਿਗਾਇ ਪਾਰ ਲਾਮਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ
 ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਨਾਵਾਂ ਤੂੰ ਮਟਾਏ ਰੋਗ ਜੀ।
 ਰਾਧਕਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਵਿਜੋਗ ਜੀ। ਬਿਦੁ ਦਾ ਸਾਗ
 ਤੂੰ ਅਲੂਣਾ ਖਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ।
 ਨੌਮੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਹੈ ਬਹਾਦਰ ਹਰੀ ਜੀ। ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਮਲਾਕੇ
 ਅਰਦਾਸ ਕਰੀ ਜੀ। ਅਠੇ ਪੈਹਰ ਆਪਨੂੰ ਮੈਂ ਹਾਂ ਧਿਆਵਦਾ।
 ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕੇ
 ਮਨਾਉਂਦਾ ਫੇਰ ਜੀ। ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਉਤੇ ਕਿਉਂ ਲਗਾਈ ਦੇਰ ਜੀ।
 ਤੀਸਰਾ ਜੋ ਪੰਥ ਸਿੰਘਾ ਦਾ ਚਲਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ
 ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ। ਹੋਲਦਾਰ ਖੜਾ ਅਰਦਾਸ ਬੋਲਦਾ। ਗਲ
 ਪਾਕੇ ਪਲੂੰ ਹੈ ਤੀਮੀਂ ਤੂੰ ਟੇਲਦਾ। ਇਕ ਸੌ ਰੁਪਿਆ ਆਖੇ ਭੋਗ
 ਲਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ। ਮਿਤ ਸਿੰਘ
 ਕਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬੋਲਣਾ। ਸੁਣ ਅਰਦਾਸ ਨਾ ਕਸੇ ਨੇ
 ਡੋਲਨਾ। ਤੁਧੁ ਅਰਦਾਸ ਸਭਨੂੰ ਸੁਣਾਵਦਾ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ

(੧੭)

ਨੂ ਖੜਾ ਮਨਾਵਦਾ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫੇਰ ਹੌਲਦਾਰ ਤਰ ਪਿਆ
 ਗਿਆ ਸਰਾਂ ਦੇ ਕੋਲ । ਸਿਆਮੋ ਸਿਆਮੋ ਆਖਕੇ ਮਾਰੇ ਜਰ ਦੀ
 ਬੋਲ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਸਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਖਦੇ ਨੇ ਏਥੇ ਨਹੀਂ
 ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਕੋਈ ਆਈ । ਫੇਰ ਸਿੰਘ ਜਵਾਹਰ ਸੀ ਤੁਰਪਿਆ
 ਲਗੀ ਭੁਖ ਹੈ ਤਰੇਹ ਜੋ ਜੂਨ ਸਵਾਈ । ਹਟ ਵਾਲੇ ਪਾਸੋਂ ਆਟਾ
 ਜੋ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਆਵੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਹਟ ਅੜਾਈ ਇਕ ਭੁਖ
 ਲਗਗੀ ਦੂਜਾ ਦੁਖ ਸੀ ਨਾਰਦਾ ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ ਓਦੇਂ ਕੌਨ ਸਹਾਈ
 ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਟਾ ਲਵੇ ਨਾਲੇ ਪੁਛਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਜੋ
 ਤੀਮੀ ਹੈ ਵੇਖੀ । ਅਗੋਂ ਲਾਲਾ ਜੀ ਮੁਕ ਸੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਪੈਰੀਂ
 ਝੱਝਰਾਂ ਸੀ ਉਤੇ ਚਦਰ ਨੇਕੀ । ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਜਵਾਨ
 ਸੋਹਨੀ ਸੁਭ ਪਈ ਤੰਦੂਰ ਤੇ ਵੇਖੀ ਸੀ ਲੇਟੀ । ਮਿਤ ਸਿੰਘਾ
 ਮਹਾਜਨ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਉਪਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਆਈ ਜਟੇਟੀ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਟਾ ਲੈਕੇ ਖਾਲਸਾ ਗਿਆ ਤੰਦੂਰ ਦੇ ਪਾਸ ।
 ਆਟਾ ਦੇਕੇ ਝਿੜ੍ਹਿਰ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਫੇਰ ਬਲਾਸ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੋਲੇ
 ਫੇਰਜਵਾਹਰਸਿੰਘਸੁਣਗਰਜਿਆਮੇਰੀਬਾਤ । ਤੀਮੀਮੇਰੀਰੈਹਗਈ
 ਕਲ ਸਵਾਈ ਰਾਤ ਗਰਜਾ ਝਿੜ੍ਹਿਰ ਸੁਣਵਦਾ ਸੁਨ ਤੂੰਖਾਲਸਾ
 ਚਿਦ ਰੋਟੀ ਖਾਕੇ ਉਠ ਗਈ ਗਰਜਾ ਕਰੇ ਸੁਗੰਧ ॥ 16964 ॥

ਗਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਤੇ ਝਿੜ੍ਹਿਰ ਨੂੰ ਮੈਹਰੀ ਨੇ ਹਟੋਣਾ ਏਸਦੀ ਤੀਮੀਦਾ ਬਟ ਕਾ ਨਾਂ ਦੇ
 ਚੈਪਈ ॥ ਵੇਖੋ ਰਬ ਕੀ ਹਾਲ ਬਣਾਵੇ ਮਾਸ ਤੀਮੀਦਾ ਭਾਡੇ
 ਪਾਵੇ । ਲਿਖਿਆਂ ਕਰਮ ਨਾ ਮੇਟੇ ਕੋਈ । ਆਜ ਤੀਕ ਗੱਲ ਐਸੀ
 ਨ ਹੋਈ । ਕਲਜਗ ਨੇ ਕੀ ਹਾਲ ਵਖਾਇਆ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਮਾਸ
 ਬਨਾਇਆ । ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਕਿਨੇ ਨੀ ਪਾਇਖਾ ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਓਏ
 ਦੇਸ ਨਾ ਹਰ ਨੂੰ । ਦੁਨੀਆਂ ਲੋਚੇ ਸਭ ਕੋਈ ਜ਼ਰ ਨੂੰ ॥

ਲਘੂ ਦੀਰਘ ਤ੍ਰੁਭੰਗ ਹੰਦ ॥ ਬਲ ਬੋਲਤ ਬੋਲ ਕਹੇ ਝਿੜ੍ਹਿਰਾ

ਝਿਉਰਾ ਹੱਟ ਜਾ ਨਾਂ ਦੇ ਝਟਕਾ । ਮਨ ਮਾਰ ਦਲੀਲ ਕਰੀ
ਜਿਸਨੇ ਲਭ ਪਟ ਦੇਓ ਲਾਦੂ ਪਟਕਾ । ਹੱਟ ਜਾ ਘਟ ਜਾ ਮਨ
ਮੂੜ ਹੋਇਆ ਮਨਸੂਰ ਵਾਂਗ ਮਰਜੇ ਕਟਕਾ । ਮੂੜ ਲੋਭ ਕਹੇ
ਮਛਲੀ ਜਲ੍ਹ ਮੇਂ ਪਰਾਨ ਹੀਲ ਦਿਆ ਲਗਿਆ ਫੱਟਕਾ । ਤੁਸੀ
ਲੋਭ ਕੀਆ ਕਪਟੀ ਕੌਰੂ ਚਾਰ ਕੁਤੇ ਦੇ ਸੰਗ ਮਾਰਿਆ ਲਟਕਾ ।
ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਹਰਾਨਹੋਇਆ ਸੁਣਕੇ ਰਾਤ ਪਟ ਵੀਆ ਘਰਵੈਜਟਕਾ

ਗਲ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਛਲਾ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਆਣਾ

ਦੋ ਭਾਗ ਛੀਦ ॥ ਫੇਰ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਰਦਾ ਲੱਗ
ਗਿਆ ਰੰਗ ਅਂਦਾ ਬਿਆਜੂ ਬਰਦਾ । ਝਿਊਰ ਕੋਲੋ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ
ਭਲੇਰੀਆ । ਹੈ ਓਏ ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈ ਤੇਰੀਆਂ । ਹਬਾਂ
ਨੂੰ ਧੁਵਾਕੇ ਥਾਲੀ ਦਿਤੀ ਧਰ ਜੀ । ਖਾਓ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਜੋ ਤੇਰੀ
ਮਰਜੀ । ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਫੇਰਦਾ ਪਸੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਓਏ ਰਬਾ
ਸਚਿਆ ਰਜਾਈ ਤੇਰੀਆਂ । ਬੋਲਦੀ ਹੈ ਝਿਊਰੀ ਦਸ ਕੀ ਜਾ
ਖਾਵਣਾ । ਖਾਣਾ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਾਂ ਮਿਠਾ ਪਵਾਵਣਾ । ਕਰਕੇ
ਹਕਮੁੰਕਾਹਨੂੰ ਲਾਈਆ ਡੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਉਏ ਰਬਾਸਚਿਆਂ ਰਜਾਈ
ਤੇਰੀਆਂ । ਹੌਲਦਾਰ ਆਖੇ ਫੁਲਕੇ ਦੋ ਲਿਆਦਿਓ । ਮਹਾਂ ਪਸਾਦ
ਬੋਹੜਾ ਜਿਹਾਂ ਪਾਦਿਓ । ਝਟਕਾ ਜਾਂ ਪਾਇਆ ਉਠਨੇ ਹਨੇਰੀਆਂ
ਹੈ ਓਏ ਰਬਾ ਸਚਿਆਂ ਰਜਾਈ ਤੇਰੀਆਂ । ਪੈਲੀ ਵਾਰੀ ਮੁਖਲ
ਗਰਾਸ ਪਾਵਦਾ । ਤੀਮੀਂ ਦਾ ਜੋ ਛੱਲਾ ਦਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਵਦਾਂ ਵਖਕੇ
ਤੇ ਛਲਾ ਅਖੋਂ ਆਸੂ ਗੇਰੀਆਂ ਹੈ ਓਏ ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈ
ਤੇਰੀਆਂ । ਮੁਖ ਵਿਚੋਂ ਛਾਪ ਕਢ ਲੈਂਦਾ ਰਖ ਜੀ । ਲਾਲਟੈਨ
ਕੋਲ ਲਿਆਵੇ ਹੋਇਆ ਸ਼ਕ ਜੀ । ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਪੜ ਚੜ ਗਈਆਂ
ਪੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਓਏ ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈ ਤੇਰੀਆਂ । ਵੇਖ ਕੇ ਤੇ
ਛਾਪ ਫੇਰ ਚਾਂਗਾਂ ਮਾਰਦਾ । ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਖਵਾਇਆ ਰਬਾ ਮਾਸ

ਨਾਰਦਾ । ਬਾਲਕ ਦੇ ਵਾਂਗ ਲਗ ਗਈਆਂ ਰੇਵਿਆਂ । ਹੈ ਓਥੇ
 ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈ ਤੇਰੀਆਂ । ਹੌਲਦਾਰ ਆਖੇ ਗਰਜੇ ਨੂਬੋਲ
 ਕੇ ਸਾਰੀ ਤਰਕਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਦੇਦੇ ਤੋਲਕੇ । ਸਾਰੀ ਜੋਖ ਦੇਣੀ
 ਜਿੰਡੀ ਮਾਂ ਦਸੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਓਥੇ ਰਬਾ ਸਚਿਆਂ ਰਜਾਈਂ ਤੇਰੀਆਂ ।
 ਗਰਜਾ ਸੁਣਾਵੇ ਝਿਊਰ ਮੁਖੋਂ ਫੇਰ ਜੋ । ਪੰਜ ਜੋ ਰੁਪੱਯੇ ਨੂੰ ਹੈ
 ਕਚਾ ਸੇਰ ਜੀ । ਤੇਜ਼ ਹਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਗ ਨਾਲੋਂ ਗੇਰੀਆਂ ਹੈ ਓਥੇ
 ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈਂ ਤੇਰੀਆਂ । ਫੇਰ ਹੌਲਦਾਰ ਦਮ ਪਲੇ ਪੈਂਦਾ
 ਦੇਜਕੇ ਨੂੰ ਚਕ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ । ਝਟਕੇ ਉਦਾਲੇ ਸਿੰਘ ਲੈਂਦਾ
 ਫੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਓਥੇ ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈਂ ਤੇਰੀਆਂ । ਝਿਊਰੀ
 ਸਮਝਾਵੇ ਕਰੀਂ ਨਾ ਸਵਾਸ ਜੀ । ਬਕਰਾ ਸਖਤ ਅਸੀਂ ਕਟਿਆ
 ਆਪ ਜੀ । ਕਿਥੇ ਤੂ ਲਜਾਨਾ ਹੈ ਦੇਣੀ ਦਲੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਓਥੇ
 ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈਂ ਤੇਰੀਆਂ । ਆਖੇ ਹੌਲਦਾਰ ਝਿਊਰੀ ਤਾਂਈ
 ਹਾਲ ਨੀ । ਹੌਰਨੇ ਜੁਆਨ ਮੇਰੇ ਚਾਰ ਨਾਲ ਨੀ । ਮਝੀਆਂ
 ਲਿਆਏ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਲਵੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਓਥੇ ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈਂ
 ਤੇਰੀਆਂ । ਕਿਸਤੇ ਨੂੰ ਰਖ ਦੇਜਕੇ ਨੂੰ ਚਕਦਾ । ਫੇਰ ਮੈਂ ਨਬੇੜਾ
 ਨਾਮਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹਕ ਦਾ । ਜਾਣੋ ਵੇਚਨੇ ਨੂੰ ਚਲਿਆ ਗੰਡੇਰੀਆਂ ।
 ਹੈ ਓਥੇ ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈਂ ਤੇਰੀਆਂ । ਝਿਊਰ ਸਮਝਾਵੇ
 ਆਖੇ ਸੂਦਾਰ ਜੀ । ਦੇਜਕਾਂ ਪੁਚਾਈਂ ਛੇਤੀ ਸਰਦਾਰ ਜੀ । ਮਿਤ
 ਸਿੰਘ ਬੀਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਬਬੇਰੀਆਂ । ਹੈ ਓਥੇ ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਰਜਾਈਂ
 ਤੇਰੀਆਂ ॥ ੫੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਕ ਦੇਜਕਾ ਤੁਰ ਪਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ
 ਵਰਲਾਪ । ਡਾਕਟਰ ਕੋਲੇ ਚਲੀਏ ਵੇਖ ਲਏ ਏਹ ਪਾਪ ॥ ੫੧
 ਦੁਭਾਗ ॥ ਕਦੇ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਕਦੇ ਚਾਂਗ ਮਾਰਦਾ । ਮੈਨੂੰ ਤੂ
 ਚਕਾਇਆ ਰਬਾ ਮਾਸਨਾਰਦਾਬਾਹਯਾਤ ਵਾਂਗ ਖੜਾਹਾਕਮਾਰਦਾ
 ਤੂਹੀਂ ਤੂਹੀਂ ਤੂਹੀਂ ਹੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰਦਾ । ਕੇਹੜਾ ਦੁਖ ਵਿਤਮੈਨ

ਰਬਾ ਸਚਿਆ ਤੀਮੀਂ ਦਾ ਮਾਸ ਨੀ ਸੀ ਪਤੀ ਨੇ ਚਖਿਆ । ਜਾਰੋ
 ਜਾਰ ਰੋਵੇ ਅਥੇ ਨੀਰ ਜਾਂਵਦਾ । ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਹੈਂ ਤੈਨੂ
 ਪੁਕਾਰ ਦਾ ਹਲਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਬੌਜੀ ਬੌਜੀ ਕਰਦਾ । ਫੇਰ ਜ
 ਮਲਾਦੇਂ ਰਬਾ ਮੇਰਾ ਬਰਦਾ ਫੇਰਵੀ ਵਖ਼ਈ ਮੁਖ ਸਿਆਮੇ ਨਾਰ
 ਦਾ । ਤੁਹੀਂ ॥ ਗਜ਼੍ਰੀ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੀ ਰਬਾ ਕਿਉਂਹਟਾ ਗਿਆ । ਮੇਰਾ
 ਪਾਲਿਆ ਫਲ ਮੈਨੂੰਈਂ ਖਵਾ ਗਿਆ । ਮਣਕਾ ਗਵਾਤਾ ਮੇਰੇ
 ਸੁਚੇ ਹਾਰ ਦਾ । ਤੁਹੀਂ ॥ ਰੋਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹਸਾਵੇ ਤੇ ਰੁਆਵੇ ਹਸਦੇ ।
 ਉਜ਼ਵੇ ਘਸਾਵੇ ਤੇ ਉਜ਼ਾਜੇਂ ਵਸਦੇ ਤੇਰੀ ਸੀ ਦਲੀਲ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ
 ਮਾਰਦਾ । ਤੁਹੀਂ ॥ ਚਕ ਕੇਤੇ ਖੈਰ ਫੇਰ ਤੁਰ ਅਵਦਾ। ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ
 ਮਾਸ ਨੂੰ ਲਜਾਵਦਾ । ਸਠ ਜਾਂ ਰੁਪਯੇ ਮੂਰੇ ਫੇਰ ਕਰਦਾ । ਤੁਹੀਂ ॥
 ਬੋਲੇ ਡਾਕਟਰ ਦਸ ਹੌਲਦਾਰ ਜੀ । ਕਿਸੇ ਗਲ ਕਾਰਨੇ ਤੈਂ
 ਧਰਿਆ ਜ਼ਰ ਜੀ । ਦਸ ਤੂ ਬੀਮਾਰੀ ਤੇਰਾ ਦੁਖ ਟਾਰਦਾ । ਤੁਹੈਂ ।
 ਅਖੇ ਹੌਲਦਾਰ ਮੇਰੇ ਰਖ ਮਾਸ ਜੀ । ਕਾਹਦੀ ਤਰਕਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਹੈ
 ਸਵਾਸ ਜੀ । ਤੀਮੀਂ ਮੇਰੀ ਮਾਰੀ ਮੈਂ ਨੌਕਰ ਸਫਕਾਰ ਦਾ । ਤੁਹੀਂ ॥
 ਡਾਕਟਰ ਮਾਸਾਲੇ ਡਾਰਦਾ । ਜੁਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਮਸ
 ਸਿਆਮੇ ਨਾਰ ਦਾ । ਮਿਟਦਾ ਨ ਝਟ ਕਦੇ ਹੋਣ ਹਾਰਦਾ । ਤੁਹੀਂ ॥
 ਦਿਨ ਚੜ ਗਿਆ ਡਾਕਟਰ ਬੋਲਦਾ । ਤਕਵੀਚ ਪਾਕੇ ਤਰਕਾਰੀ
 ਤੋਲਦਾ । ਕੁਤਾ ਕੋਲੇ ਗਿਛਿਆ ਫਿਰੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦਾ ॥ ਤੁਹੀਂ ॥
 ਜਦੋ ਸਿਆਮੇਂ ਮਾਰੀ ਕਿਮ ਲਿਆ ਗਾਲ ਜੀ । ਹਥ ਪੈਰ ਵਢ
 ਦਬ ਦਿਤੇ ਖਾਲ ਜੀ । ਸੁਕ ਗਿਆ ਖਾਲ ਪਾਣੀ ਉਪਰ ਡਾਰਦਾ
 ਤੁਹੀਂ ॥ ਫੇਰ ਦਰਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕ ਅਵਦਾ ਖਾਲ ਵਿਚੋਂ ਟਬੈਰ
 ਕਢ ਲਿਆਵਦਾ । ਸਿਰ ਕਢ ਲਿਆਂਦਾਂ ਗੁਦਿਆ ਬਹਾਰਦਾ ।
 ਤੁਹੀਂ ॥ ਹੌਲਦਾ ਅਖੇ ਲਓ ਜੀ ਮੁੱਦਾ ਆਗਿਆ । ਇਕ ਹੈ
 ਲਿਆਦਾ ਇਕ ਕੁਤਾ ਖਾ ਗਿਆ । ਹਥ ਸਿਆਟਲਿਆ ਵਹਿਆ

(੨੧)

ਤਲਵਾਰ ਦਾ ॥ ਤੂੰਹੀਂ ॥ ਹੌਲਦਾਰ ਸਿਰ ਚੰਮਲੈਂਦਾ ਵਾਂਗੀਆਂ
 ਉਠ ਸਿਆਮ ਤੋਤਿਆ ਕਰੀ ਤੂੰ ਸ਼ਾਦੀਆਂ । ਪਲੰਘ ਉਡੀਕੇ ਤੈਣੂ
 ਹੈ ਨਵਾਰ ਦਾ ॥ ਤੂੰਹੀਂ ॥ ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਕਹੇ ਮੁਦਾ ਸਬੂਤ ਜੀ ।
 ਹੁਣ ਮਾਰਿਆ ਜਾਓ ਝਿਉਰ ਪਾਪੀ ਦੂਤ ਜੀ । ਮੇਟ ਦੇਵੇ ਭਾਣਾ
 ਕੌਣ ਕਰਤਾਰ ਦਾ ॥ ਤੂੰਹੀਂ ॥ ੫੨ ॥ ਦੋਹ ॥ ॥ ਡਾਕਟਰ ਨੇ
 ਸਜਣੇ ਠਾਣਾ ਲਿਆ ਸਦਾਏ । ਖੂਨ ਸਬੂਤੀ ਲਿਖ ਦਿਆ ਜੋ
 ਦਸਤੂਰ ਅਦਾਇ ॥ ੫੩ ॥ ਡਾਕਟਰ ਠਾਣਾ ਸਣੇ ਸਾਰਜੰਟ ਕੁਤ
 ਵਾਲ । ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਂਦੇ ਝਿਉਰ ਦੀ ਸੁਣੋ ਅਗੇ ਦਾ ਹਾਲ ॥ ੫੪ ॥

ਹਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ ਤੇ ਚਾਰ ਖੂਨ ਕੁਤੇ ਦੇ ਇਕਵਾਰ ਨਿਕਲ ਆਉਣੇ

ਦੋ ਭਾਗ ਛੀਦ ॥ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਜਾਕੇ ॥ ਗਰਜਾ
 ਬਹਾਲਿਆ ਹਥ ਕੜੀ ਲਾਕੇ । ਝਿਉਰ ਚੁਪ ਕਰੇ ਜੀ ਮੁਦੇ ਤੋਂ
 ਡਰਦਾ । ਪਾਪ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਕ ਭਰਦਾ । ਮੈਹਰੀ ਬੈਠੀ ਰੋਦੇ
 ਉਸਨੂੰ ਬਲਾਲਿਆ । ਦੁਹਾ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬੇੜੀ ਡੰਡਾ ਪਾਲਿਆ ।
 ਫੜ ਲਿਆ ਮਿਰਗ ਵੇਲਾ ਰੋਜ ਡਾਰਦਾ । ਪਾਪ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
 ਦੁਖ ਭਰਦਾ । ਲੈਂਦੇ ਮੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਕਨੂੰਨ ਜੀ ।
 ਚਾਰ ਖਲਾਂ ਬਿਆ ਗਈਆਂ ਕੁਤੇ ਦਾ ਖੂਨ ਜੀ । ਕੁਤੇ ਨੂੰ ਰਲਾਕੇ
 ਬਕਰੇ ਚ ਧਰਦਾ । ਪਾਪਦੇਂ ॥ ਆਟਾ ਸੀ ਪਰਾਤ ਵਿਚ ਏਨਾਹੀ
 ਗੰਨਿਆ । ਸਿਆਮੋਂ ਦਾ ਜੋ ਗੈਹਣਾ ਆਟੇ ਵਿਚ ਤੁੰਨਿਆ । ਕਢ
 ਲਿਆ ਗੈਹਣਾ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਕਰਦਾ ॥ ਪਾਪਦੇਂ ॥ ਇਕ ਜੋ ਸੰਦੂ
 ਖੜੀ ਚ ਬਿਆ ਗਿਆ ਬਾਲ ਜੀ । ਰੋਵੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਆਖੇ ਮੇਰਾ
 ਲਾਲ ਜੀ । ਲੂੰਲਾਂ ਸੱਗੀ ਪਾਪੀ ਤਾਂਹੀਂ ਮੁੰਡਾ ਮਾਰਦਾ ॥ ਪਾਪਦੇਂ ॥
 ਮੈਹਰੀ ਚਾਗ ਮਾਰੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਭੁਬ ਜੀ । ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਲਗ
 ਝਿਉਰ ਗਈ ਡੁਬ ਜੀ । ਐਵੇਂ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਬਰਦਾ ॥

ਪਾਪ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਖ ਭਰਦਾ। ਓਦੋਂ ਹੋਂ ਹਟਾਵਾਂ ਵੇਂ ਤੂ
 ਕਿਉਂ ਨਾ ਹਟਿਆ। ਰੌਣ ਵਾਂਗੂ ਚੰਦਰਿਆ ਹੈ ਘਰਪਟਿਆ।
 ਲੋਭ ਕਰ ਲਿਆ ਬਈਮਾਨਾ ਜ਼ਰ ਦਾ। ਪਾਪ ਦੇ ਕਰਨ ਬਾਲਾ
 ਦੁਖ ਭਰਦਾ। ਆਖਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਝਿਉਰ ਨਾ ਦੋਸ਼ ਜੀ। ਹਾਕਮ ਨੇ
 ਬੈਠਕੇ ਕਰੀ ਹੈ ਸੋਚ ਜੀ। ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਭਾਣਾ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹਰਦਾ
 ਪਾਪ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਖ ਭਰਦਾ॥ ੫੫ ॥ ਕੁੰਡਲੀ ਛੰਦ ॥
 ਸੋਚ ਕਰੀ ਫਿਰ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇਵੇ ਕੌਣ ਹਟਾਇ। ਖੂਨ ਸਬੂਤੀ ਲਿਖ
 ਦੀਆ ਦਿਤਾ ਖੂਨ ਚੁਡਾਏ। ਦਿਤਾ ਖੂਨ ਚੁਡਾਏ ਲਿਖਿਆਣਾ ਕੋਈ
 ਹਟਾਵੇ। ਨਾਂ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਾਰ ਭਾਈ ਜਾਂ ਸਿਰ ਪਰ ਆਵੇ। ਕਵੀ
 ਰਾਮ ਕਹੇ ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਝਿਉਰ ਨੂੰ ਕਹਦਾ ਦੋਸ਼। ਦਿਤਾ ਕਰਮਾਂ
 ਹਾਰ ਹਾਕਮਾਂ ਕੀਤੀ ਸੋਚ॥ ੫੬ ॥ ਫੇਰ ਹਾਕਮਾਂ ਆਖਿਆ
 ਦਸੀ ਹੌਲਦਾਰ। ਆਖੇ ਫਾਹਾ ਗੜੀਏ ਕਿਵੇਂ ਦੇਈਏ ਝਿਉਰ
 ਨੂੰ ਮਾਰ॥ ੫੭ ॥ ਆਖੇ ਫੇਰ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਸੁਟੋਂ ਹਜੂਰ ਜੇ
 ਆਪ। ਵਿਚ ਵੇਲਣੇ ਏਸਨੂੰ ਕਰ ਦਿਓ ਗਰਕਾਪ॥ ੫੮ ॥

(ਹਾਲ ਝਿਉਰ ਤੇ ਝਿਉਰੀ ਨੂੰ ਵੇਲਣੇ ਵਿਚ ਪੈਣਾ)

ਕੋਰੜਾ ਛੰਦ॥ ਵੇਲਣਾ ਮੰਗਾਕੇ ਵਿਚ ਝਿਉਰ ਪਾ ਲਿਆ।
 ਆਣਕੇ ਅਜਲ ਨੇ ਸੁਤਾ ਜਗਾਲਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਪੈਰ ਵੇਲਣੇ ਦੇ
 ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ। ਫੇਰ ਦਿੰਦੇ ਪਲ ਢੇਰ ਨਾ ਲਗੋਂਦੇ। ਝਿਉਰ ਚਾਂਗ
 ਮਾਰੇ ਰਬਾ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਲੈ। ਧਨ ਮਹਾਰਾਜ ਤੂੰ ਪਰਾਨ ਹਰ ਲੈ।
 ਗੋਡਿਆਂ ਨਜੀਕ ਵੇਲਣਾ ਜਾ ਅੰਦਾ। ਫੇਰ ਹੌਲਦਾਰ ਬੇਲਣਾ
 ਖੜ੍ਹੋਂਦਾ। ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਝਿਉਰ ਨੂੰ ਲਵੇ ਪੁਛ ਜੀ। ਦਸ ਬੇਈਮਾਨ
 ਝੀਉਰ। ਕਿੰਨਾ ਦੁਖ ਜੀ। ਗਰਜਾ ਸੁਨਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕਰਲੈ। ਧਨ
 ਮਹਾਰਾਜ ਤੂੰ ਪਰਾਨ ਹਰ ਲੈ। ਜੋਰ ਪਾਕੇ ਵੇਲਣਾ ਸੀ ਭੁਨੇ
 ਪਟ ਨੂੰ। ਛਾਹਾਂ ਮਾਰੇ ਝੀਉਰ ਨਾ ਸਹਾਰੇ ਸਟ ਨੂੰ। ਗਰਜਾ

ਸੁਣਾਵੇ ਹੋਲਦਾਰਾਂ ਬੈਂਕੀਆਂ । ਕਢਦੇ ਨਰਕਚੁ ਲੁਗਾਕੇ ਪੈੜੀਆਂ ।
 ਤੀਮੀ ਤੇਰੀ ਮਾਰੀ ਝਿਉਰ ਨੂ ਵਰ ਲੈ । ਧਨ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਤੰ
 ਪਰਾਨ ਹਰ ਲੈ । ਪਟ ਨੰ ਪੀੜ ਦਿਤਾ ਵੇਲਣਾ ਚਲਾ ਲਿਆ ।
 ਲਕ ਦੇ ਨਜੀਕ ਆਟਕੇ ਖੜਾ ਲਿਆ । ਹੋਲਦਾਰ ਆਖੇ
 ਝਿਉਰ ਖੇੜ ਹੋਗੀਆਂ । ਤੈਂ ਵੀ ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਨੂ ਵਖਾਣਾਂ
 ਜੋਰੀਆਂ । ਝਿਉਰ ਹਾਬ ਜੋੜੇ ਹੋਲਦਾਰਾ ਜਾ ਲੈ । ਧਨਃ ।
 ਝਿਉਰ ਚਾਂਗ ਮਾਰੇ ਕਾਲਾਂ ਨੂ ਮੱਤੜ ਜੀ । ਅਜ ਜੋ ਕਰੀਬਾਂ ਦਾ
 ਨਾਂ ਕੋਈ ਜੋਰ ਜੀ । ਵਾਸਤੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਿਆਮੇ ਦਿਤੀ ਮਾਰ ਜੀ ।
 ਲੈ ਲਓ ਮੈਤੋਂ ਲਖ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਜੀ । ਤੇਰਾ ਮੈਂ ਗੁਨਾਹੀ ਮੈਨੂ
 ਗੈਹਣੇ ਧਰ ਲੈ । ਧਨਃ ਹੋਲਦਾਰ ਆਖੇ ਟੂੰਬਾਂ ਲੈਜਾਨਾਲ ਜੀ ।
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛੇ ਸਿਆਮ ਕੌਰ ਦਿਤੀ ਗਾਲ ਜੀ । ਬੇਈਮਾਨਾਂ ਮੇਰੀ
 ਪਟ ਸਟੀ ਗੋਬਰੇ । ਚੰਦਰੇ ਦਾ ਬੜਾ ਗਿਆ ਨਦੀ ਦ ਡੋਬ ਰ ।
 ਉਠਿਆ ਨਾ ਜਾਂਦ ਮੇਰੇ ਮੌਜੇ ਸੜ ਲੈ । ਧਨਃ । ਫੇਰ ਦਿਤੀ
 ਕਲਾ ਗਿਆ ਝਿਉਰ ਮਰ ਜੀ । ਛਡ ਚਲਿਆ ਭੌਰ ਪੁਰਾਣਾ
 ਘਰ ਜੀ । ਲਾਸ਼ ਚਾਂਗ ਮਾਰ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ਨੂ । ਮੁੜਕੇ ਨਾਂ
 ਵੇਖੀ ਵੇਡੂ ਪਰਕਾਰ ਨੂ । ਭੌਰ ਉਡ ਗਿਆ ਭਾਈ ਗਈ ਟਾਰ
 ਲੈ । ਧਨਃ । ਗਰਜਾ ਗਵਾਯ ਮੈਹਰੀ ਨੂ ਮਦੈਂਦੇ । ਓਸਨੂ ਭੀ
 ਵੇਲਣੇ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ । ਮਿਤੁ ਸਿੰਘਾ ਪਾਪੀ ਝਿਉਰ ਗਿਆ
 ਖਰ ਲੈ । ਧਨਃ ॥ ੯੦ ॥ ਕਮੀ । ਛੰਦ ॥ ਵੇਲਣੇ ਦੁ ਪਾਈ
 ਝਿਉਰੀ ਚਾਂਗ ਮਾਰਦੀ । ਹੋਗਈ ਮੈਂ ਗੁਨਾਹੀ ਰਬਾ ਤੇਰੇ ਬਾਰ
 ਦੀ । ਝਿਉਰ ਦੇ ਕੁਸਿਗ ਨੇ ਜੇ ਮੈਂ ਪਟੀਆਂ । ਹਾੜੇ ਰਬਾ
 ਰੁਹੀਆ ਨਾ ਬਨਾਈ ਕਠੀਆਂ । ਧਨ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਤੋਵਿਆ ਸਹੇਲ
 ਜੀ । ਮੈਹਰੀ ਆਖੇ ਝਿਉਰ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਵੇ ਮੇਲ ਜੀ । ਦੋਊ ਹਥ
 ਜੋੜ ਮੈਂ ਹਟਾਇਆ ਓਸ ਨੂ । ਉਲਟਾ ਚੜਾਵੇ ਮਥੇ

ਉਤੇ ਦੋਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾ ਲੈਗਿਆ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਖਟੀਐਂ ।
 ਹਾੜੇ ਰਬਾ ਰੁਹਾਂ ਨਾ ਬਣਾਈਐਂ ਕਠੀਐਂ । ਓਹਦੇ ਪਿਛੇ
 ਵੇਲਣੇ ਦ ਮੈਨੂੰ ਪਾਯਾ ਹੈ । ਕਰਿਆ ਜੇ ਕਸੰਗ ਮੈਨੂੰ
 ਦੁਖ ਆਯਾ ਹੈ । ਮਸਾਂ ਮੈਂ ਕਢਾਈ ਕਰਦੋਂ ਨਕੇਲ
 ਜੀ । ਮੈਹਰੀ ਆਖੇ ਝੀਉਰ ਦਾ ਨਾ ਰੋਵੇ ਮੇਲ ਜੀ ।
 ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਝਿਉਰ ਦਾ ਨਾ ਮੇਲ ਜੋੜ ਜੀ । ਝਿਉਰੀ ਆਖੇ
 ਮਾਲਕਾ ਤੂੰ ਹੁਣ੍ਹ ਤੋੜਦੇ । ਕਈ ਓਨੇ ਮਾਰਕੇ ਖਾਈਐਂ ਜਟੀਐਂ
 ਹਾੜੇ ਰਬਾ ਰੁਹੀਐਂ ਨਾ ਬਨਾਈ ਕਠੀਐਂ । ਰਸਦਾ ਜੋ ਸੰਗ
 ਗੰਨਾ ਕਰੇ ਬਿਖ ਜੀ । ਮੇਰੇ ਵਾਤੂੰ ਵੇਲਣੇ ਦੇ ਪਾਇਆ
 ਵਿਚ ਜੀ । ਭੌਰ ਮਰ ਗਿਆ ਮੁਸ਼ਕਾਰ ਵੇਲ ਜੀ । ਮੈਹਰੀ
 ਆਖੇ ਉਰ ਝਿਦਾ ਨਾ ਰੋਵੇ ਮੇਲ ਜੀ । ਕਰਿਆ ਕੁਸੰਗ
 ਗੀਝ ਮਾਸ ਖਾਕੇ । ਧੰਣ ਨੂੰ ਤੁੜਾਯਾ ਇਲਾਂ ਨੂੰ ਵਖਾਕੇ ।
 ਝਿਉਰ ਸੀ ਪਥਰ ਮੈਂ ਕਨਕ ਬਟੀਐਂ । ਹਾੜੇ ਰਬਾ ਰੁਹੀਐਂ
 ਨਾ ਬਨਾਈਂ ਕਠੀਐਂ । ਕੀਤਾ ਸੀ ਕੁਸੰਗ ਜੋ ਤਿਲਾਂ ਨੇ
 ਤੇਲ ਦਾ । ਕੌਲੂ ਵਿਚ ਪਾਯਾ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਮੇਲਦਾ । ਘੰਡਾ ਹੋੜੇ
 ਗਿਆ ਮੈਂ ਮਿਰਗ ਭੇਲ ਜੀ । ਮੈਹਰੀ ਕਰਕੇ ਕੁਸੰਗ ਜੋਹੇ
 ਪਤੰਗ ਸ਼ੜਿਐਂ । ਦੀਪਕ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲ ਟ ਵਿਚ ਵੜਿਆ । ਗਰਜਾ
 ਜੋ ਕੁਤਾ ਕਚੀਐਂ ਸੀ ਚੀਟੀਐਂ । ਹਾੜੇਂ । ਬੇਲਣਾ ਚਲਾਯਾ
 ਛੇਰ ਹੋਲਦਾਰ ਜੀ । ਪੀੜਦਿਤੀ ਝੀਉਰੀ ਬੇਵਾ ਕੀਤਾ ਪਾਰ ਜੀ ।
 ਉਡ ਗਿਆ ਭੌਰ ਕਰ ਗਿਆ ਵੇਲ ਜੀ । ਮੈਹਰੀਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਉੱਨੀ ਸ੍ਰੀ ਪੈਂਠਾ ਸਾਲ ਸੀ ਸਿਆਮੋ ਦਿਤੀ ਮਾਰ । ਚੇਤਰ ਵਦੀ ਜੋ
 ਤੀਜ ਸੀ ਤਿਥ ਛਨਿਛਰ ਵਾਰ ॥ ੯੨ ॥ ਸਯਾਮੋ ਮਨਸਾ ਜਾਲ
 ਲੌ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜਾਂ । ਕ੍ਰੋਧ ਝੀਉਰ ਜੋ ਜਾਨਨਾ ਮੈਗੀ
 ਜਾਨ ਅਮਾਨ ॥

ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜੀ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ।
ਦੇਹਰਾ— ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਫਰਜੰਦ ਹੈ ਉਸਦਾ ਬਲਖੁਰਦਾਰ ।

ਦੇਭਾਗ ਛੀਦ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦਾ ਧਰਮ ਕੀ ਖਾਨ
ਮੇਰੇ ਤਾਈਂ ਭਾਸਦਾ । ਘੰਟੇ ਘਰਕੋਲ ਸਾਹਮਣੇ ਬਜਾਰਜੀ ਮਾਈ
ਸੇਵਾਂ ਆਖਦੇ ਨੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਜੀ । ਕੁਤਵ ਫਰੋਸ਼ ਲੁਟਨ ਅਨੰਦ ਜੀ
ਮੁਖੜੇ ਸੁਹੌਲ ਜਿਵੇਂ ਵਾਲਾ ਚੰਦਜੀ । ਭਾਈ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਧਰਮ
ਮੂਰਤੀ । ਓਦਾ ਫਰਜੰਦ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੂਰਤੀ । ਚਿਤ ਲਾਕੇ ਘੜੇ
ਦੀਵੇਂ ਭਗਵਾਨ ਜੀ । ਖੁਸ਼ੀ ਰਖੇ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਿਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜੀ ।
ਧਰਮ ਕਰਮ ਜਾਪਦੇ ਮੁਕਿਦ ਜੀ । ਮੁਖੜੇ ਸੁਹੌਨ ਜਿਵੇਂ ਮਾਲਾ ਚੰਦ
ਜੀ । ਵੇਖਕੇ ਗੰਬ ਮੇਰਾ ਲਗੇਚਿਤ ਜੀ। ਹਕ ਭਰਪਾਇਆਸ਼ਾਮ ਕੌਰ
ਮਿਤ ਜੀ। ਏਸਦੇ ਬਗੈਰ ਜੇ ਛਪਾਉ ਹੋਰ ਜੀ । ਹੋਉਗਾ ਗੁਨਾਵਣਾ
ਹੋਉ ਸੇਰ । ਛੁਟੀ ਸ਼ਾਮਕੌਰ ਕਰ ਇਤੀ ਬੰਦ ਜੀ । ਮੁਖੜੇ ਸੁਹੌਲ
ਜਿਵੇਂ ਵਾਲਾ ਚੰਦ ਜੀ । ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਪੰਡਤੋਂ ਨੇ ਦੱਖ ਹਾਲ ਜੋ ਸ਼ਾਮੋਂ
ਛਪਵਾਈ ਮੈਨੂੰ ਦਸ ਲਾਲ ਜੀ । ਹਕ ਭਰ ਪਾਇਆ ਮੈਂ ਜੁਖਾਨ
ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਮਕੌਰ ਹੋਰ ਨ ਕਿਸੇ ਨ ਛਾਪਣੀ । ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਭਾਈ
ਨੇ ਛਪਾਣੇ ਛੀਦ ਜੀ । ਮੁਖੜੇ ਸੁਹੌਲ ਜਿਵੇਂ ਵਲਾ ਚੰਦ ਜੀ ।
ਭਾਈ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਗਤ ਰਥ ਦਾ । ਉਮਰ ਛੁਟੇਰੀ ਹੈ
ਜੁਆਨ ਸਜਦਾ । ਦਸਖਤ ਕਲਮੀ ਕਰਾਇ ਆਪ ਜੀ । ਫੇਰ
ਸ਼ਾਮਕੌਰ ਵਡੀ ਲਈ ਛਾਪ ਜੀ । ਮਿਤ ਸਿੰਘ ਕਹੇ ਦੇਵੇਂ ਹੈ
ਅਨੰਦ ਜੀ । ਪਿਤਾ ਫਰਜੰਦ ਚੰਦਮੀਂ ਦਾ ਚੰਦ ਜੀ ॥

॥ ਇਤੀ ॥

ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕਿਸਤਰਾਂ ਗਿਆ

ਇਸ ਨਾਮ ਦੀ ਅਦੁਤੀ ਪੁਸਤਕ ਛਪਕੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤੇ ਹੋ ਹਥ ਵਿਕ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕਥਜੇ ਵਿਚ .. ਉਣ ਤਕ ਦੇ ਇਲ ਖਿਦਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਭੇਟਾ ਕੇਵਲ ੧)

ਭਾਂ ਸੋਹਣਸਿੰਘ ਕਵੀਸ਼ਰ ਪਿੰਡ ਘੁਕੇ ਵਾਲੀ

ਜੰ ਦੇ ਰਚਿਤ ਨਵ ਨ ਪੁਸਤਕ

ਜਨਮ ਲੀਲਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵਜੀ ।) ਸਾਕਾਸਰੀਦ ।)
 ਜੰਗ ਚਮਕੌਰ =) ਜੰਗ ਮੁਕਤਸਰ =) ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਦਾ
 ਪ੍ਰਸੰਗ =) ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ =) ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ
 ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ =) ਭੰਡੀ ਕੁੜੀ ਵੇਚਾਂ -) ਮਾਤਾ ਸੁਲਖਣੀ -)
 ਸੌਂਕਣ ਗੈਹਟੇਦੀ -) ਮਸੇ ਰੰਗਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ =) ਬਾਬਾਬਕਾਲਾ
 -) ਬੀਬੀ ਹਰ ਸਰਨ ਕੌਰ -) ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ।) ਚਾਨਣ
 ਸ਼ਰਾਬੀ -) ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੰਮਨ ਮੂਸਨ ।) ਸਾਕਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ
 ਪੇਮ ਪਤੰਗੇ ਹਿਸਾ ਪਹਿਲਾ ।) ਹਿਸਾ ਦੂਜਾ ਸਸਕਾਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ।)
 ਹਿਸਾ ਤੀਜਾ ਵਰਦ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ।) ਨਾਭਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਘਰ =) ਬਿਧੀ
 ਚੰਦ ਦੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ।) ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਦੁਸ਼ਾਲਿਆਂ ਦਾ
 ਪ੍ਰਸੰਗ ।) ਵਿਵਾਹ ਸਿਖਿਆ -) ਉਪਕਾਰ ਖਾਲਸਾ ।)

(ਹੋਰ ਕਵਾਅਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ)

ਵਰਲਾਪ ਸੰਦਰਂ =) ਭਾਈ ਬੋਤਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦੀ =)
 ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ -) ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਛਪ
 ਰਹੇ ਹਨ । ਮੰਗਾਵਨ ਦਾ ਪਤਾ ਯਾਦ ਰਖੋ -
 ਭਾਈ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ
 ਬਜਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਅਤੇਤਸੁਦਰ ਪੁਸਤਕ

ਅਕਾਲੀਜੋਧ'

ਕਿਉ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਸੰਤ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਐਸ. ਜੀ.

ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਸਕਤੀ, ਅਕਾਲੀ ਕਿਸਤਰਾਂ ਬਨੀਦਾ ਹੈ ? ਅਕਾਲੀ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਕਿਉਂ ਹਨ ? ਸ਼ਰੀਰਕ ਆਤਮਕ ਬਲ, ਬਲ ਪਾਪਤੀ ਦਾ ਸਾਧਨ, ਆਤਮਕ ਭੋਜਨ ਖਾਈਏ ਕਿਸੇ ਭਾਤ, ਖਾਈਏ ਕੀਹ, ਸੁਆਹ ਉਪਰ ਗੁਜਾਰਾ, ਰੋਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਖਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਆਮ ਭੁਲ, ਨਿਰਬਲਤਾ ਕਿਧਰੋਂ ਐਂਦੀ ਹੈ, ਘਾਤੀ ਚਾਲ, ਵਿਪ੍ਰੀਤ ਭੋਜਨ, ਖਾਣ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ, ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਭੋਜਨ, ਬਤੀਤ ਅਪਾਰ ਜੀਵਨ, ਵਿਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ, ਸਦੇਵਿਕ ਤਾਜ਼ਨਾ, ਵਿਤੋ ਵਧਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਭੁਖ ਬੰਦ ਕਸਰਤ ਕਰੋ ਤੇ ਭੁਖ ਵਧਾਓ ਆਲਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵਿਤੋ ਵਧ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸਰਧਾ ਸਾਧਨ ਟੋਟੇ ਤੋਂ ਲਾਹ ਨਿਰਮੁਕਤ ਭਰੋਸਾ ਅਟੱਲ ਵਿਸਵਾਸ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਲ ਕਿਥੇ ਵਰਤਨਾ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ ! ਆਤਮਾ ਸਾਧਨ ਨਿਜਦਾ ਕੰਮ ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਜਾਲ ਸੰਸਾਰ ਸੇਵਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਕਰਤਬ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰੰਟਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਬਲ ਦੇ ਸਭ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਗੇ ਨਿਕਲ ਜਾਨਾ ਆਦਿ ਮਜਮੂਨ ਦੀ ਬੜੀ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ੧੮੦ ਸਫੇ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਵੈਦਕ ਆਦਿ ਹੋਰਨਾ ਮਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਲੈਹਰ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਲ ਸਹੇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉਚਾਂ ਤੇ ਸੁਚਾ ਰਸਿਆ ਹੈ। ਭੇਟਾ ਕੇਵਲ ੧)

ਪਤਾ—ਭਾਈ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ
ਬਜਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਹਰ ਇਕ ਮਰਜ਼ ਵੇਖਕੇ ਝਟ ਮਰਜ਼ ਦਾ ਪੜਾ ਲਗ ਜਾਨ ਵਾਲਾ

ਪੜਾ ਤੋਂ ਵਡਾ ਤੇ ਨਵਾਂ ਪੂਰਾ ਗ੍ਰੰਥ

ਮਾਧਵ ਨਿਦਾਨ

ਰਚਿਤ ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦਤਰਨ ਤਾਰਨ
ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਨਾਗਰੀ ਵਿਚ ਛਪਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਨਤੀ ਵਿਚ
ਵਿਕ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਨੇਕਾਂ ਵੈਦਾਂ ਤੇ ਹਕੀਮਾਂ ਦੀ ਵਿਨ ਰਾਤ ਚਾਹ
ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਇਹ ਗਰੰਥ ਪੂਰਾ ਛਪਜਾਵੇ ਇਸ
ਭਾਰੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸੀਮਾਨ ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੈਦ ਤਰਨ
ਤਾਰਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਜੇਹਾ ਸੰਦਰਤ ਟੀਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲੇ
ਅਖਰ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ ਬੀ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਪੜਕੇ ਕਿਸੇ ਦੁਖ ਨੂੰ
ਵੇਖਕੇ ਝਟ ਦੁਖ ਲਭ ਸਕੇ ਕਈ ਭਰਾ ਤਾਂ ਰੋਗ ਲਭਣ ਤੋਂ
ਸਿਵਾ ਐਵੇਂ ਹੀ ਹੋਰ ਦੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਟੁਰਕੇ ਹੋਰ ਦਵਾਵਾਂ
ਦੇਣ ਲਗ ਜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸਤਰਾਂ ਕਈ ਮਰੀਜ਼ ਰੋਗ ਦੇ ਪਛਾਨ
ਨਾਂ ਹੋਣ ਤੇ ਵਡੇ ਘਰ ਪੁਜ ਜਦੇ ਹਨ ਬਸ ਜੇਹਾ ਰੋਗ ਕਈ
ਦਿਨ ਖਪਕੇ ਲਭਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਪੜਨ ਤੇ
ਛੋਰਨ ਲਭ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਗ ਲਭਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ
ਮੰਗਵਾਕੇ ਪੜੇ ਇਸਦੇ ਵਡੇ ਸਫੇ ਛੀ ਸੌ ਦੋ ਕ੍ਰੀਬ ਹਨ ਭੇਟਾ ੪)
ਤਿੱਬ ਅਕਬਰੀ ਸੱਭਤੋਂਵਡੀ ਦੋ ਹਿਸੇ ਮੁਲਾਂ ੫) ਏਸਦੇ ਸਫੇ ਵਡੇ
ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹਨ ॥

ਪਤਾ--ਭਾਈ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ
ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

੩੪ ਫੋਟੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਥਾ ਦੇ ਢੰਗ
ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ

ਤੁਲਸੀ ਰਾਮਾਇਣ

ਗੁਸਾਈਂ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਚਿਤ ਸੱਤ ਕਾਨ੍ਤ ਨਾਵਲ
ਦੇ ਢੰਗ ਤੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਫੇ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸਫੇ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ
ਤੁਲਸੀ ਰਮੈਣ ਛਪਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ
ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਜਨਮ ਕਥਾ ਕਿਸਤ੍ਰਾਂ ਧਨੁਖ
ਤੋੜਨਾ ਤੇ ਕਿਸਤਰਾਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਆਨਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਬਨ
ਬਨ ਫਿਰਨਾ, ਕਿਸਤਰਾਂ ਸੀਤਾ ਜੀ ਦਾ ਛਲਕੇ ਲੈ ਜਾਨਾ, ਸੀਤਾ
ਦਾ ਪਤੀ ਬਰਤਾ ਧਰਮ ਰਖਨਾ, ਸਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਲ ਬੰਨੂਣਾ ਤੇ
ਜਤੀ ਲਛਮਨ ਜੀ ਨੂੰ ਬਰਛੀ ਵਜਕੇ ਮੂਰਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਤੇ ਰਾਵਣ
ਨਾਲ ਯੁਧ ਕਰਨਾ, ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸਤਰਾਂ ਲੰਕਾ
ਸਾੜਕੇ ਸਵਾਹ ਕਰ ਦੇਣੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਜੀ ਨੇ ਸੀਤਾ ਨੂੰ
ਲਿਆਓਣਾ ਇਤਿਆਦਿਕ ਕੁਲ ਪ੍ਰਸਿੰਗ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਕਥਾ
ਦੇ ਢੰਗਤੇ ਜੋ ਬਾਲ, ਵਿਰਧ, ਅਜਾਣ, ਸਿਆਲ, ਪੜ੍ਹੁ ਸਕੇ
ਅੱਖਰਬੜੇ ਮੌਠੇ ਤੇ ਸੁਦਰ ਤੇ ਸੋਹਣੀਆਂ ਫੋਟੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ
ਵਾਂਗੂੰ ਹਾਨਟੋਫ ੩੪ ਬਲੋਕ ਆਟਕਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭੇਟਾ ਕੇਵਲ
ਈ), ਪਾਠਕ ਜੀ ! ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਬੜੀ ਜਲਦੀ ਮੁਕ ਜਾਣਦੀ ਆਸ
ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਖਤ ਘਲਕੇ ਮੰਗਵਾ ਲਵੇ ॥

ਮਿਲਨ ਦਾ ਪਤਾ

ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਤੁਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਲਸਾ

ਪੂਰੇ ਭਾਗ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀ ਧਰ
 ਜੀ ਮਹਾਰਾਜਾਂ ਜੀ ਦੇ ਸੰਦਰਜ਼ੀ ਵਨ ਬਿਤਾਂਤ ਸੁਵਾਈ ਰਸਦਾਯਕ
 ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਥਾ ਦੇ ਢੰਗ ਤੇ ਲਿਖੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਵੇਰ ਪੜ੍ਹਨ
 ਵਾਲੇ ਵਾਹ ੨ ਕਰ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਅਦੁੜੀ ਜਾਣ
 ਕੇ ਦਬਾਏ ਬਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਾਂ ਆਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਗੇ ਏਹ ਗ੍ਰੰਥ ਤਿੰਨ
 ਵੇਰ ਛਪਕੇ ਵਿਕ ਚੁਕਾ ਹੈ ਤੇ ਐਤਕੀ ਦੀ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਗੋਯਾਨੀ
 ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਾਠਕ ਜੀ ਅਗਰ ਅਜੇ
 ਤਕ ਆਪ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾਯਾ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਖਤ ਘਲਕੇ
 ਮੰਗਵਾ ਲਵੇ ਭੇਟਾ ਕੇਵਲ ੫)

ਵਡਾ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭੇਟਾ ਕੇਵਲ ੬)

ਅਕਾਲੀ ਤਵਾਰੀਖ

ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਆਦਤੋਂ ਕਥਾ ਅਜੇਹੇ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਢੰਗ
 ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਵਾਹ ੨ ਕਰ ਉਠਦੇ ਹਨ
 ਭੇਟਾ ਕੇਵਲ ੧)

ਸਿੰਖ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ

ਬੜੀ ਨਵੀਨ ਤੇ ਅਚਰਜ ਪੁਸਤਕ ਮੂਰਤਾਂ ਵਾਲੀ ਛਪਕੇ
 ਤਿਆਰ ਹੋਗਈ ਹੈ ਭੇਟਾ ੧)

ਮੰਗਾਉਣ ਦਾ ਪਤਾ—

ਭਾਈ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ

ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਜਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ

B-1320

